ULUĞ
TAKVİMİ RAGIB
1940 muhtıralı ceb takvimi
En doğru takvim malûmatı, herkese, her zaman, her yerde lâzım olan bilgiler, ayni zamanda muhtıra defteri Memleketimizde en çok satılan ve aranan ceb takvim ve muhtıra defteridir. Fiatı cildli olarak 35 kuruştur.
KANAAT KİTABEVİ

Cumhuriyet

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Onaltıncı yıl sayı: 5590 Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: Istanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299 - 24290
Pazartesi 4 Birincikânun 1939

İNGİLİZCE
FAUCETT tedris usulünün türkçesi. Muallimlere YARDIMCI KİTAB. Mekteblerde okutulan ingilizce aslı 4 kitab toplanmıştır. Muallim ve talebe için faydalı bir rehberdir.
1 inci kitab 65, 2 ve 3 üncü 60 ar, 4 üncü kitab 75 kuruştur.
KANAAT KİTABEVİ

Finler devlet merkezini Vasa şehrine naklettiler

Sivil halkın bombardımanı devam ediyor

Ruslar zaptettikleri bazı köylerde komünist bir Fin hükûmeti kurdular

Dış ticaretimizde faaliyet adımları

Ticaret Vekilimiz Nazmi Topçuoğlu radyoda beş altı gün önce tütüncülere hitabesinden sonra evvelki akşam da gene radyoda Şimalî Amerika Birleşik Devletleri büyük Cumhuriyetile aramızdaki ticarî münasebetlerin ıslahı üzerinde konuştu. Ticaret Vekilimiz bu radyo hasbıhallerinde dış ticaretimizi faaliyete sokmak için takib ettiği çalışmalar silsilesine muvazi yürüyor. Tütüncülere hitabesinde bütün mahsulün değer pahasile satılacağını temin ettikten sonra tütünden gayrı olan mahsullerimizin de müşterisiz kalmıyacağına dokunarak herkesi mümkün olduğu kadar fazla istihsale teşvik ediyor ve bunun içinde bulunduğumuz fevkalâde haller ve şartlara nazaran tıpkı hududlarımızın emniyetine bekçilik eden kahraman askerlerimizinkinden farksız bir vatan hizmeti olduğunu tebarüz ettiriyordu.

Ticaret Vekilimiz iktısadî işleri nazariyat ve ameliyatile en iyi kavrayan kıymetli vatandaşlarımızdan biri olmak hasebile onun verdiği ve vereceği teminata itimad etmek yerindedir. Gittikçe kızışan son harb yüzünden milletlerarası mübadelesindeki zorluklar ne olursa olsun bilgi ile ve dirayetle idare olununca bizimki gibi harb harici bir memleket için bütün istihsalâtını değer bahasile satmamağa imkân yoktur. Şimdiki dünya vaziyeti memleketimize nispetle geçen Umumî Harb devrine kıyas olunamıyacak kadar müsaiddir. O zamanki mahsur halde bulunmuyoruz. Bütün yollar ve ezcümle denizler bize açıktır. Buna göre hükûmetimizce alınacak tedbirlerin bilhassa ihracat ve ithalâtı kolaylaştırmak ve çoğaltmak hedeflerine doğru teksif olunması tabiidir ve kâfidir.

Ticaret Vekilimiz tütüncülere hitab eden ilk konuşmasında İngiltere ve Fransaya yapılacak ihracatımız için devam eden müspet mahiyetli müzakerelerin memleketimize büyük imkânlar vereceği muhakkak neticelerine işaret eylemişti. Evvelki günkü son hitabesinde ise bize kuvvetli müşterimiz yeni bir pazarla münasebetlerimizi çok genişletecek radikal bir tedbiri haber veriyor. Bu eski yeni pazar şimalî Amerikadır ki dört beş yıl evvele gelinciye kadar orada aktif olan vaziyetimizi kaybetmiştik. Çünkü bir taraftan satış fiatlarımız dünya fiatlarına nazaran yüksek olmakta devam ediyor, diğer taraftan ayni sebeble başka memleketlerden azalan ithalâtımız Amerikadan gelmeğe başladığından alacaklı vaziyetimiz sür'atle borclu vaziyetine dönmüş bulunuyordu. Biz Amerikada aktif iken oradaki dolarlarımızla ucuz eşya alabilirdik. Pasif hale düşünce borcu ödeyecek dolarları tedarike imkân yoktu.

Buna rağmen Amerika ile alışverişimiz bütün bütün kesilmemiş, ezcümle Amerikalılar bizden tütün almakta devam etmişlerdir. Ancak evvelce tütünden başka olarak Amerikaya ihracatımız, oraya bütün satışlarımızın yüzde ellisini teşkil ederekn son yıllarda tütün satışımız Amerikaya ihracatımızın yüzde doksanını teşkil etmiş ve o da bin zorlukla gönderilen diğer eşyamızın ihracatı ise yüzde ona inmiştir. Bunun tek sebebi fiatlarımızın dünya fiatlarına uymazlığı olduğunu pek iyi bilen Ticaret Vekilimiz Amerika ile alışverişlerimizi azaltan bu sebebi ortadan kaldırmak için takas ve prim usulüne müracaat etmiştir: İthalâta takas, ihracata prim.

Bu tedbirin gayesi iki pazar arasındaki fiat farklarını ortadan kaldırarak ihracat ve ithalâtı çoğaltmaktan ibarettir, ve anlaşılıyor ki bu yeni sistemde takas ve prim

YUNUS NADİ

(*Arkası Sa.* 3 *sütun* 3 *te*)

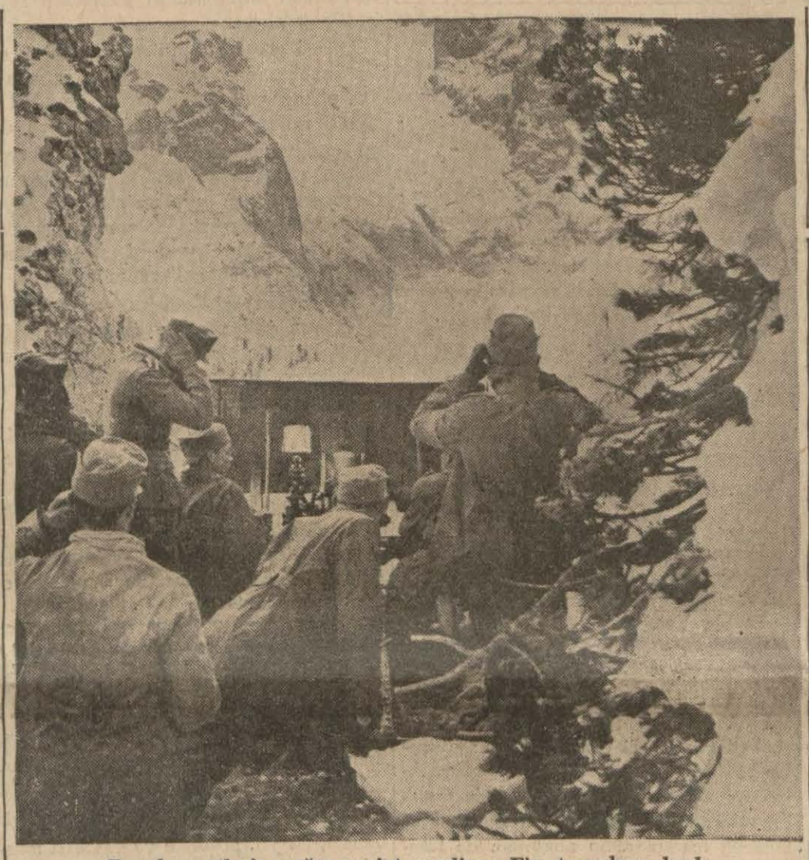

Rus kuvvetlerine ağır zayiat verdiren Fin topçuları, karlı bir mıntakada talim yapıyor

Fin hükûmeti son defa sulh için müracaat etti

Helsinki, 3 (a.a.) — muhasamatın başındanberi 25 Sovyet tayyaresi düşürülmüştür. Mimatra civarında bütün bir Sovyet hava filosu imha olunmuştur. Rusların tank hücumları da Karelide püskürtülmüştür. Finlandiyalıların mükemmel tank dafi topları vardır. Buz denizi üzerindeki Potsamo limanının Finlandiyalılar tarafından Ruslardan geri alındığı teeyyüd etmiştir. Ruslardan ayni zamanda 800 esir de alınmıştır. Rusların Finlandiyalılar tarafından gösterilen şiddetli mukavemet karşısında hayrette kal-

(*Arkası Sa.* 5 *sütun* 3 *te*)

Finlandiya Cemiyeti Akvama müracaat etti

Cenevre 3 (a.a.) — Finlandiyanın Milletler Cemiyeti nezdindeki mümessili, kâtibi umumiliğe bugün aşağıdaki notayı tevdi eylemiştir:

Finlandiyanın 1920 Tarku sulh muahedesindenberi iyi komşuluk münasebetleri idame ettiği ve 1945 te nihayet bulacak olan bir ademi tecavüz paktı da imzaladığı Sovyetler Birliği ansızın geçen 30 teşrinisani sabahı yalnız Finlandiyanın hudud mevzilerine değil, ayni zamanda açık Finlandiya şehirlerine de taarruz ederek bilhassa hava hücumlarile şehirler halkı arasında ölüm ve sefalet saçmışlardır.

Finlandiya ,kuvvetli komşusu aleyhinde hiçbir vakit hiçbir harekette bulunmamıştır. Onunla sulh içinde yaşamak için en büyük gayretleri sarfetmekten geri kalmamıştır.

Bununla beraber Sovyetler Birliği, uydurma hudud hâdiselerini bahane ederek ve Finlandiyanın Leningrad emniyetini takviyeden imtina evlediğini ileri sürerek evvelâ mezkûr ademi tecavüz paktını feshetmiş ve sonra da Finlandiyanın bir bitaraf hâkime müracaat teklifini reddeylemistir.

Binenaleyh, hükûmetimin emrile, yukarıki hâdisatı ittılaınıza arzeder ve paktın 11 inci ve 15 inci maddesi mucibince derhal konseyin ve asamblenin ictimaa davetini ve tecavüzü durdurmak için icab eden bütün tedbirlerin alınmasını konseyden istemenizi rica eylerim.

Azasından ikisi arasında çıkan ihtilâfa Milletler Cemiyetinin müdahalesini istemeğe hükûmetimi sevkeden sebeblerin ve şartların tamam bir izahını tevdi eylemekte kusur etmiyeceğim.

Konsey 9 kânunuevvelde toplanacak

Cenevre 3 (a.a.) — Finlandiyanın talebi üzerine umumî kâtiblik Milletler Cemiyeti konseyini 9 ilkkânunda ve Asambleyi de 11 ilkkânunda içtimaa davet etmiştir.

(*Arkası Sa.* 6 *sütun* 1 *de*)

Acıklı bir kayıb

Üçüncü Umumî Müfettiş Tahsin Üzer vefat etti

İki aydanberi hasta bulunan ve şehrimizde tedavi edilmekte olan Üçüncü Umumî Müfettiş Tahsin Uzer, hasta yatmakta olduğu Maçkada Derya apartımanında dün saat 14,20 de vefat etmiştir.

Merhumun cenazesi yarın Derya apartımanından kaldırılacak ve namazı Teşvikiye camiinde kılındıktan sonra Asrî mezarlığa defnolunacaktır.

Tahsin Uzer 1294 senesinde Selânikte doğmuştur. Mülkiye mektebinde tahsilde bulunduğu sıra hür fikri ve ihtilâlci hareketlerinden dolayı Abdülhamid idaresinin takibatına maruz kalarak yedi arkadaşile beraber Beşiktaş ve Yıldız bodrumlarında günlerce işkence çektikten sonra Selânik vilâyetinin bir nahiyesi müdürlüğüne sürgün edilmiştir.

Merhum, Rumelinin müteaddid nahiyelerinde dört sene kadar müdürlük yaptıktan sonra muhtelif kazalarda yedi sene kadar da kaymakam olarak bulunmuş, sonra Drama mutasarrıflığına tayin edil-

(*Arkası Sa.* 5 *sütun* 2 *de*)

Başvekil Zonguldakta

Dr. Refik Saydam dün birçok tetkikler yaptı

Başvekil, maden ocaklarını ve amele meskenlerini gezdi, muhtelif ziyaretlerde bulundu

Başvekilimiz, Karabükte, çelik fabrikasının mesaisi hakkında izahat alıyor

Zonguldak 3 (a.a.) — Sayın Başvekilimiz doktor Refik Saydam yanlarında İktısad Vekili Hüsnü Çakır, Büyük Millet Meclisi Müstakil Grup Reis vekili İstanbul meb'usu Rana Tarhanla Başvekâlet ve İktısad Vekâleti Kalemi Mahsus müdürleri bulunduğu halde dün saat

(*Arkası Sa.* 6 *sütun* 3 *te*)

Büyük bir hava hücumu

Ingiliz tayyareleri Alman harb filosunu bombaladı

Alman ihrac mallarının musaderesi hakkında verilen kararın tatbikına bugün başlanıyor

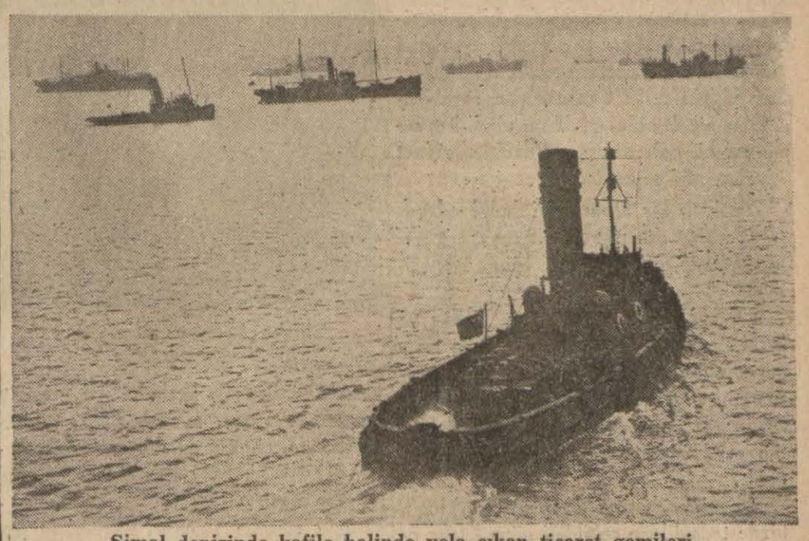

Şimal denizinde kafile halinde yola çıkan ticaret gemileri

Londra, 3 (a.a.) — Mühim bir İngiliz bombardıman tayyaresi filosu bugün Heligoland civarında Alman harb gemilerine taarruz etmiştir. Büyük bombalar hedeflerine isabet eylemiştir. Tayyarelerimiz rasladıkları bir düşman avcı tayyaresini düşürmüşler ve kâmilen üslerine dönmüşlerdir.

Cephede vaziyet

Paris 3 (a.a.) — Askeri vaziyet: Bir aydanbzeri sükûnetin devam et

(*Arkası Sa.* 6 *sütun* 3 *te*)

Dün yapılan futbol maçları

«Stad» spor mecmuası tarafından dört kulüb arasında tertib edilen futbol turnuvasına dün başlanmıştır. Dünkü karşılaşmalarda Fenerbahçe, Beyoğlusporu 1 - 0 mağlûb etmiş, eksik bir kadro ile oynıyan Beşiktaş da Galatasaraya 3 - 0 yenilmiştir. Yukarıdaki resim Beşiktaş - Galatasaray maçından bir enstantanedir. Dünkü maçların tafsilâtı 6 ncı sahifemizdedir.

Şehrin içinden

25 senedenberi nadide eşya gibi seyrettiklerimiz

Altın

Padişah Üçüncü Ahmed, Zeri mahbub altınlarını Boğaziçi mesirelerinde bir nevi olta makamında kullanıyordu

Yazan: SALÂHADDİN GÜNGÖR

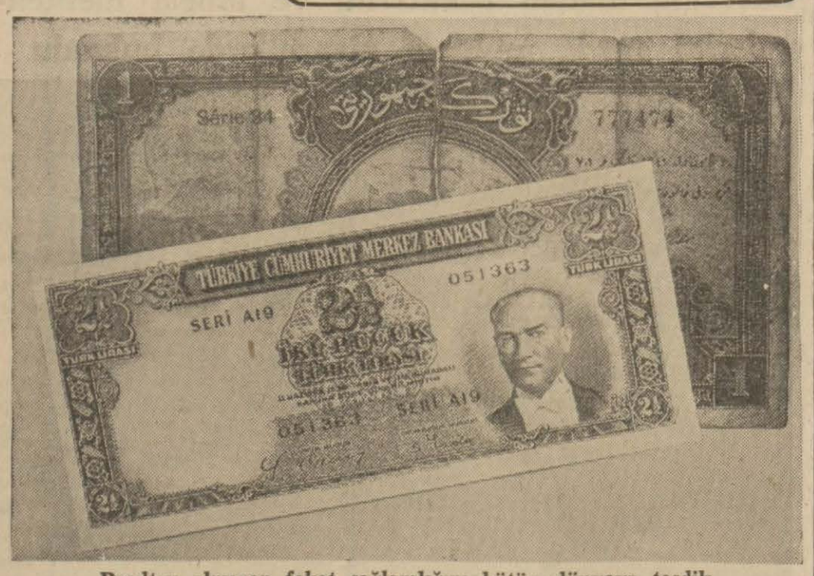

Parıltısı olmıyan fakat sağlamlığını bütün dünyaya tasdik ettiren Cumhuriyet banknotları

Balıkpazarında bir «sarraf» dükkânının önünden geçiyordum. Tatlı bir şıkırtı duyunca başımı çevirdim: Dükkân sahibi, avcunun içine doldurduğu altınlarla oynuyordu!

Kendi kendime:

— İnsanlar, dedim, şu belâlı madenin muhakkak ki cevherinden evvel sesine gönül verdiler!

Ve kulağımı açarak, onun tatlı sesini bir daha doya doya dinledim.

Eskiler: «Şık şık eden nalçadır, iş bitiren akçadır!» derlerdi. Altın, vakıâ bugün işimizi bitirmiyor, fakat bu sefer de ona bakarken bizim işimiz bitiyor!

1914 harbinden evvel, altın bir alışveriş vasıtası idi. Şimdi ise, kıymeti piyasaya tâbi bir matâdır! Ah, hınzır sarı kızlar!.. Şuracıkta gördüklerim bile, bugüne kadar, kimbilir kaç kişinin saadetini tamamladılar, fakat bu arada da kimbilir kaç kişinin felâket uçurumuna sürüklenmesine sebeb oldular? Tam yirmi beş sene var ki, onları uzaktan nadide ziynet eşyaları gibi seyrediyoruz.

Yeniden bir altın devri hulûl edecek mi?.. Dünyanın çıkmaz bir sokağa girdiği günlerde, bunu temenni etmek bile gülüncdür!

Şimdiki halde, daha uzun yıllar ve belki de asırlar imtidadınca «altın» demir kasaların içinde dokunulmaz bir emanet gibi saklı kalacak ve müştakı olduğu insanlara, arada bir, sarraf dükkânlarının camekânlarında «arzı didar» edecek!..

Bu münasebetle aklıma geldi: Altının bizde tedavülden çekildiği güne kadar olan faal hayatını, kısaca anlatsam mı acaba? diye düşündüm. Karıştırdığım birkaç kitab arasında ele geçirdiğim notlardan işte bu yazı doğdu:

Osmanlılar devrinde, basılan ilk sikke, ikinci padişah (Orhan) ın imzasını taşır. Bu, 6 kırat ağırlığında bir gümüş para idi. Yüzde doksan nispetinde gümüşü ihtiva eden bir ayarı vardı. Bir yüzünde «Kelimei tevhid» ve onun dört bir yanında «Bekir, Ali, Osman, Ömer» adları yazılı idi. Öteki yüzünde de şu ibare okunurdu:

Orhan
Halledallahü milkehu
729

Osmanlı devletinde ilk altın para, Fatih Sultan Mehmed zamanında basıldı. Bu sikkenin bir yüzünde:

Daribünnadar (altın basan)
Sahibül'izzü vennasar
Filberri velbahr

Öteki yüzünde de:

Sultan Mehmed bin Murad Han
İzze nasrahu Kostantaniyye
Duribe fî: 883

Ibareleri göze çarpar.

Orhandan çok zaman evvel, Anadoluda, Türk memlûkler ve Selçukiler devrinde muhtelif sıklette paralar basılmıştı. Orhanın, «Akçei Osmanî» si tedavüle başladıktan sonra, Selçukilerden kalan «dirhem» ler, tedricen ortadan kaldırıldı. (Fatih) in gününe kadar, Osmanlı paralarının ayarı halis ve sahih idi. Gitgide vezinlerde ve ayarlarda, değişiklikler oldu.

İkinci Selim devrinden itibaren züyuf akçe denilen bozuk düzen paralar, piyasada görünmeğe başladı. Alûfe dağıtma zamanlarında, padişah düğün ve derneklerinde, cülûslarda defterdar efendileri dehşetli bir telâş alır, eldeki mahdud paranın ayarını değiştirip miktarını çoğaltmak suretile Yeniçeri bâgilerinin şerrinden yakalarını zor kurtarırlardı!

Tarihe karışan altınlardan birkaç nümune

«Zeri halis» ve «sikkei hasene» ler, bu züyuf akçelerin çoğaldığı devirlerde, aramakla ele geçmez birer hakikî nimet olurlardı. Yeniçerilerin her kazan kaldırışında Simkeşhanede bir «izabe» faaliyetidir başlardı. Nekadar silik, ayarı meşkûk para varsa, kazanlara konulup eritilir, terkibine bir hayli bakır karıştırıldıktan sonra, yeniden «darb» edilerek sızıltının önü alınırdı.

İstanbulda ilk para, Beyazıdda Darbhane ittihaz edilen bir binada basılmıştır. Birinci Ahmed devrinde, gene bu civarında bir «Simkeşhane» vücude getirilerek devlet damgasını taşıyan bütün sikkeler, burada basılmağa başlandı. Darbhanenin şimdiki yerine nakli Üçüncü Ahmed devrindedir.

1259 dan sonra, para darbı salâhiyeti münhasıran İstanbuldaki Darbhaneye verildi.

1260 da sikkelerin ıslahı cihetine gidilerek, çıkarılan paralar, muayyen birkaç vezin ve kıymete inhisar ettirildi: Beşibiryerde, ikibuçukluk, tek liralık, yarım liralık, çeyrek lirahk...

Sikkelerin ıslahı kararının verildiği tarihten (1260 - 1844) - (1924) e kadar, - seksen sene zarfında - İstanbul Darbhanesinde 78 milyon 591 bin liralık altın darbedildi.

Ayni tarihten 1919 senesine kadar, basılan gümüş para miktarı ise (mecidiye, onluk, çeyrek, kırklık ve ikilik olmak üzere) 16 milyon, 728 bin liraya baliğ olmaktadır. Bundan sonra, yıllarca, gümüş para çıkarılmadı.

1934 senesinde İstanbul Darbhanesi, Cumhuriyet hükûmeti hesabına ilk gümüş liraları ve yarım liralık, yirmi beş kuruşluk gümüş paraları basmağa başladı. O tarihten bugüne kadar çıkarılan gümüş lira ve gümüş ufaklıkların miktarı 20 milyon lirayı bulmuştur.

Sikkelerin miktarı azaltılmazdan evvel piyasada çeşid çeşid altın vardı: Flori (binde 993 nispetinde altını ihtiva ederdi), Zeri mahbub (binde bin altın dı), Cedid İstanbul, Fındıkaltını, Rumî, Mahmudiye, Hayriye, Memduhiye, Adlî... vesaire.

Bunlar arasında, (Zeri mahbub) bilhassa pek rağbette idi. Padişah Üçüncü Ahmedin, bu «Zeri mahbub» altınlarını, Boğaziçi mesirelerinde, gözüne kestirdiği mahbubeleri avlamak için bir nevi olta makamında kullandığını tarihler ballandıra ballandıra yazarlar. Lâle devrinin padişahı, mubarek (!) çakşırlarının ceblerinden (Zeri mahbub) u hiç eksik etmezlermiş. Ve gene rivayete göre, bu mini mini altınları peri peyker hatunların yaşmaklarından gerdanlarına doğru düşürmekte emsalsiz bir meharet sahibi imişler...

.....

Madeni hâs, yüzünden, - siz de gördünüz ya - sarraf dükkânı önünde başlıyan söz, nerelere kadar uzandı?..

SALÂHADDİN GÜNGÖR

Şehir ve Memleket Haberleri

Silâh altına alınanların maaşı

Maaşların tarzı tediyesi hakkında bir tamim gönderildi

Talim ve manevra için silâh altına alınanlarla kısa askerlik hizmetlerini bitirdikleri halde terhis edilmiyen yedek subayların ve bedelli efradın maaşları hakkında alâkadarlara bir tamim gelmiştir. Buna nazaran silâh altına alınanların maaş veya ücretleri mensub oldukları daire veya müesseselerce tamam olarak verilecektir. Bu gibilerin dairelerden aldıkları maaş, rütbe maaşlarından az olduğu takdirde farkı ve daire ve müesseselerden maaş veya ücret almıyanların da rütbe maaşlarının tamamı, talim ve manevra için orduda kaldıkları müddete münhasır kalmak üzere kıt'aya iltihakları tarihinden itibaren Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinden verilecektir.

Bedeli nakdî verip de talim için kıt'aya celbolunan memurlardan altı ayın hitamında terhis edilmiyenler terhis tarihlerine kadar bedel eri vaziyetlerini muhafaza edeceklerinden bunlara da maaş kanunu mucibince altı ayın hitamından itibaren terhislerine kadar maaş namile bir şey verilmemesi ve terhislerini müteakib mahfuz tutulan memuriyetlerinde vazifeye başladıkları günden itibaren maaşlarının kıstelyevm olarak tediyesi icab edecektir.

ŞEHİR İŞLERİ

Eminönü meydanının alacağı şekil

Eminönü meydanının alacağı şekil için İmar müdürlüğünce lâzım gelen rakımlar hazırlanmıştır. Bunlar, meydanı imar edecek olan müteahhide verilecektir.

Yenicamiin önündeki sedlerin rakımı 3,60 olacaktır. Bunların ön tarafı 2,40 tır. Bu itibarla meydan bir hayli yükselecek, köprünün ayakları da buna göre kaldırılacaktır.

Mecidiye köyünde yapılacak hastane

Mecidiye köyünde yapılacak 1000 yataklı hastanenin plânını yapan mütehassıs Valter, bugünlerde şehrimize gelecektir. Ayni zamanda Ankara Tıb Fakültesinin plânını hazırlıyan mütehassıs, bu plânla birlikte İstanbul hastanesinin keşifname ve şartnamesini de birlikte şehrimize getirecektir. Bundan sonra hastanenin inşası münakasaya çıkarılacaktır.

Emlâk tellâlları

Belediye, emlâk alım ve satım işlerini tanzim etmek için tetkikler yapmaktadır.

Tetkikat esaslı bir netice verdiği takdirde tellâl namı altında çalışan mutavassıtlar ortadan kaldırılacak ve Belediye tarafından vücude getirilecek bir teşkilât bu işle meşgul olacaktır.

Riayet edilmiyen memnuiyetler

Bazı ev ve dükkânların soba borularının aktığı, sokaklarda satıcıların yüksek sesle bağırmamaları lâzım geldiği halde buna riayet edilmediği, eğlence mahallerinin saat 23 te kapanması iktiza ederken dükkânların yalnız kepenklerini kapayarak içeride müşterilerin eğlenceye devam ettikleri, sırtta eşya nakli memnu iken buna riayet edilmediği, lokantalarca ve içkili dükkânlarda temizliğin kontrol edilmediği, köprüde halkın yalnız çivili mahallerden geçmesi lâzım iken bu usule ehemmiyet verilmediği Belediye riyaset makamı tarafından alâkadarlara bildirilmiş ve bu emre itaat etmiyenlerin mes'ul edilecekleri tebliğ olunmuştur.

Fazla mesai

Yeni nizamname alâkadarlara tebliğ edildi

İş kanunu mucibince Devlet Şûrasınca hazırlanan (fazla saati mesai nizamnamesi) alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

Fazla saati mesai, fevkalâde hallerde ve görülecek lüzuma binaen İktısad Vekâletinin müsaadesile yapılabilecektir.

Fazla saatlerle çalışma müsaadeleri istinad ettikleri sebeblerden başka hususat için kullanılmaz. İş kanununun 35 inci maddesinin muayyen bendleri mucibince türlü işler hakkındaki nizamnameler veya umumî emirlerle tespit edilmiş bulunan günlük çalışma müddetlerinden fazla saatlerle çalışılması caiz değildir. 30 uncu madde ile sekiz saat veya daha az çalışılması icab eden işleri bu hükümden istisna edilmiştir. Gece devresine tesadüf eden işler gece işi sayılacaktır. Fazla çalışmalar günde normal çalışmadan en fazla üç saat olabilecektir. Fazla saat çalışmalarında verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde 25 - 50 nispetinde yükseltilmesi suretile ödenecektir. Bunun miktarı için iş verenler işçilerle serbestçe anlaşacaklardır.

Millî bayram, umumî tatil ve hafta tatili günlerindeki çalışmalar için verilecek ücret saat başına yüzde 50 den az olmıyacaktır.

MÜTEFERRİK

Hava seferleri genişletilecek

Devlet Havayolları idaresi memleket dahilinde yapılmakta olan hava seferlerini genişletmek tasavvurundadır. Bu cümleden olmak üzere önümüzdeki ilkbaharda İstanbulla Samsun arasında seferler açılacak ve ondan sonra daha bazı şehirler arasında da tayyare seferleri temini için tedbirler alınacaktır.

Samsunda yapılacak tayyare meydanı için şimdiden tetkiklere başlanmıştır.

Belediyenin açacağı iş büroları

Belediyenin yılbaşında Fatih, Kadıköy ve Beyoğlunda açacağı iş büroları, işçilere iş ve iş sahiblerine de işçi bulacaktır.

Yemen Veliahdinden gelen cevab

Perapalas oteli sahibi tarafından aleyhine bir dolandırıcılık davası açılmış olan Galib Efganî, elinde bulunan birkaç mektubla Yemen Veliahdile muhabere eylemekte olduğunu ve bu arada Veliahde bir de telgraf çekerek kendisinden yedi yüz İngiliz lirası istediğini iddia eylemişti. Galib Efganinin bu iddiası da şüpheli görüldüğü için alâkadar makamlar keyfiyeti Yemenden sormuşlardır. Alınan cevabda Yemen Veliahdinin Galib Efganiyi tanımadığı anlaşılmaktadır. Mumaileyh hakkında bu noktadan da takibat yapılacaktır.

KÜLTÜR İŞLERİ

Liselerdeki askerlik dersleri

Maarif Vekâleti, hususî Türk ekalliyet ve yabancı kız liselerinde askerliğe hazırlık derslerinin haftada bir saatten iki saate çıkarılması hususunu alâkadarlara bildirmiştir.

Bir delinin yaptıkları

Evvelki akşam Beyoğlunda bir hâdise olmuş, bir deli ortalığı birbirine katmıştır. Tophanede oturan ve akıl hastalığına müptelâ bulunan İbrahim adındaki bu adam, Beyoğlunda Berberler sokağından geçerken birdenbire etrafa saldırmağa ve bu vaziyet karşısında orada bulunanlar da korkularından kaçışmağa başlamışlardır. Nihayet eline bir demir parçası geçiren İbrahim, önünden kaçamıyan Yorgi adında bir uncuyu başından ağır surette yaralamıştır. Etraftan yetişilerek Yorgi güç halle delinin elinden kurtarılmış, hastaneye gönderilmiştir. İbrahim de yakalanarak Akıl hastanesine sevkolunmuştur.

Bursada bir mermer cevheri bulundu

Bursa (Hususî) — İmar ve inşaat işlerinde çok kıymetli bir madde olan mermer, her yerde bulunmadığı için piyasada çok pahalı bir taş olmak vasfını muhafaza etmektedir. Bununla beraber yavaş yavaş çimento, yerini mermere terketmeye başlamış bulunmaktadır. Bursada işletilen mermer ocağı olmadığından yapı işlerinde kullanılan mermerler, ekseriyetle Marmara adasından getirilmekte idi. Son günlerde öğrenildiğine göre Bursanın hemen yanıbaşında muazzam bir mermer dağı ve mermer hazinesi bulunmuştur. Valimiz bir tetkik esnasınnda bu mermer mıntakasını görmüş, jeoloji profesörü Salamon Kalvi'ye göstermiştir. Profesör, yaptığı tetkikte buranın muazzam bir mermer sahası olduğunu bildirmiştir. Bu mıntaka Gökdere boğazının sağ ve solundaki tepelerdir. Baştan başa dereye kadar mermer tabakalarından ve damarlarından mürekkeb olan bu saha işletilirse Bursa, gerek varidat bakımından ve gerek inşaat cihetinden büyük bir servete nail olacaktır. Ancak bu mıntaka Belediye hududu dahilinde olduğundan Belediye tarafından işletilmek üzere taşocakları nizamnamesine tevfikan ruhsatı Belediyece alınacaktır.

İneboludan yapılacak ihracat

Tacirler, vapur uğramadığından büyük zarara giriyorlar

İnebolu (Hususî) — İnebolu ve civarının bu seneki elma mahsulü geçen senelere nispeten yüzde elli nispette fazladır. Sevkiyat bilhassa İstanbul üzerine olduğundan nakliyat hususunda tüccar müşkülât çekmektedir.

Denizyolları vapurları dönüşte son iskele olan İneboluya geldikleri zaman vapurun tamamen dolu olarak gelmesi, çürümeğe mahkûm sevkiyatın vakti zamanile yapılamaması alâkadar tacirleri birçok zararlara ve masraflara sokmaktadır. Denizyolları idaresi Karadeniz hattına dördüncü bir posta ihdas ederek Trabzondan koyun yükliyerek İneboluya uğratıp bu nakliyatı mümkün olduğu kadar ifaya başlamışken yaptığı yeni tadilât dolayısile bu posta bu haftadan itibaren dönüşte müteaddid iskelelere uğradığından İneboluya gene dolu olarak gelmeğe başlamıştır. Bu sebebden üç sandık elma, Ege, Karadeniz ve Cumhuriyet vapurları tarafından alınamaması yüzünden sevkedilememiştir.

Ayrıca geniş bir hinterlânda sahib olan İnebolu, elmadan başka tiftik, kendir, pirinç, patates ve emsali gibi külliyetli miktarda nakle amade eşya da mevcuddur. Hopadan sığır, Trabzondan koyun, Giresundan fındık ve Samsun, Gerzeden tütün yükliyerek İneboluya gelen her vapurun yük almak vaziyeti olmadığı gibi yolcu dahi almadıkları sık sık vaki olan hallerdendir.

Senelerdenberi İnebolunun ve tüccarlarının pek yerinde olan bu haklı derdi, haftada bir defa Samsundan dönmek üzere bir vapurun tahrikile ancak hallolabileceğine herkes kanidir.

Devlet Denizyollarının bu hususta yüksek himaye ve alâkalarına bütün tacirler intizardadırlar. Mart sonuna kadar devam edecek bu külliyetli sevkiyatın mavnalar, iskeleler üzerinde günlerce beklememesi için Denizyollarının icab eden tedbiri alacağına, İnebolu emin bulunmaktadır.

Müreftede üzüm rekoltesi

Mürefte (Hususî) — Müreftenin 1939 yılı üzüm rekoltesi floksera hastalığının bağlardaki müthiş tahribatına rağmen 6 - 7 milyon kiloya baliğ olmuştur.

Üzümlerin kemiyet ve keyfiyetçe yetişmesine mevsimin müsaid ve elverişli olması, bu yıl, Mürefte ve havalisi mıntakasında mahsulün her bakımdan aranılan evsafta elde edilmesine hizmet etmiştir.

Yalnız, flokseradan başka ödemis ve koşilis hastalıkları, rekoltenin daha yük sek olmasına mâni teşkil etmiş, alçak ve kuvvetli mıntakalarda üzümlerin mühim miktarda çürümelerine sebebiyet vermiştir.

Müreftenin 1939 yılı mahsulü aşağıdaki şekilde istihlâk edilmiştir:

Mahsulün 4 - 5 milyon kilosu hususî âmiller tarafından şarablık olarak mubayaa edilmiş, 600,000 kilosu İstanbul Satış Birlikleri kooperatifi tarafından yüklü olarak satılmış, 540,00 kilosu kabzımallar vasıtasile İstanbul piyasasına çıkarılmış, mütebaki mühim bir kısmı da Trakyanın muhtelif mahallerine sevkedilmiş ve pekmez yapılmıştır.

İnhisarlar idaresinin bu sene Müreftе ve havalisinden mubayaa ettiği üzümlerin miktarı 800,000 kilo olduğuna göre, İdare, Müreftе üzüm istihsalâtının ancak sekizde birini mubayaa etmekte olduğu anlaşılmış olur.

Hayırlı bir teşekkül

Memleketimizde henüz lâyikile benimsenmemiş olan arı ve kümes hayvanlarının son zamanlarda zengin Avrupa memleketlerinde ziraat ve ticaret sahasında gösterdiği inkişaf gözönüne alınarak iklimi mutedil, arazisi geniş ve münbit, her tarafı kümes hayvanatının üretilmesine ve bakımına fevkalâde müsaid olan memleketimizde de bu küçük ve mütevazi hayvanların bol kazanclarından istifade edilmek üzere Ankarada çalışan «Arı ve Kümes Hayvanları Yetiştirme cemiyeti» memleketin muhtelif yerlerinde damızlık yumurta, tavuk istasyonları ve arılıklar tesisile bu yoldaki mesaisinin köylere kadar teşmili için faaliyete geçtiği memnuniyetle öğrenilmiştir.

Her ailenin, hatta genc kızların zevkle ve muvaffakiyetle yapabileceği bu kârlı işler, zengin ve ileri memleketlerde belli başlı bir servet ve kazanc vasıtası haline getirilmiştir.

Komşumuz Bulgaristanın bile vagonlarla ihrac ettiği baldan elde ettikleri kazanc mühim bir yekûn tutmaktadır.

Memleketimiz için de feyizli ve mes'ud neticeler vereceğini umduğumuz bu mesai ve teşebbüsle bütün vatandaşların alâkadar olmasını dileriz.

Siyasî icmal

Finlerin müdafaası

Uygur Finlerinin Asyadan Avrupaya gelmeleri üzerinden binlerce sene geçtiği halde, menşeleri Ural ve Altay dağları olan diğer Turanî milletlere hâs olan muhariblik, merdlik, doğruluk ve şecaat ve diğer güzide hasletlerini muhafaza etmiş olduklarını bu defaki kahramanane müdafaalarile ispat ettiler.

Kızılordunun istilâsına maruz kalan mıntakaların halklarından bir haylısı İsveç, Norveç ve Estonya gibi civar memleketlere iltica etmişlerdir. Fakat bunların hepsi ya çocuk yahud ordunun gerisinde bile hizmet edemiyecek ihtiyarlardan ibarettir. İçlerinde silâh kullanacak ve hizmet edecek tek bir erkek ve kadın yoktur. Finlerin gerek karada gerek hava müdafaasında bir iki gün içinde gösterdikleri metin mukavemete göre Finlandiyanın Ruslar tarafından işgali kolay olmıyacak ve bu yeni harb aradaki nispetsiz farka rağmen epey sürecektir.

Bunun için Sovyetler Birliği kaleyi içinden zaptetmek maksadile yeni bir plânı tatbik ediyor. Bu siyasî ve askerî tabiye, üçüncü enternasyonalin her ecnebi millet mensublarından teşkil etmiş bulunduğu şubelerini lüzumu halinde millî ve meşru bir hükûmet imiş gibi gösterip bu suretle asıl millî hükûmetleri devirmektir.

Sovyet hükûmeti hududdaki hâdiselere bir mes'ul olarak Fin hükûmetini gösterip artık bununla müzakerede bulunamıyacağını ilân ettiği zaman Cajender'in riyasetindeki kabine istifa etmişti. Yerine başta sosyalistler olarak bütün partilerin iştirakile yeni bir kabine kurulmuştu. Fakat Sovyet hükûmeti bu hükûmeti tanımamış ve bunun yerine Leningradın yanıbaşında ve hudud üzerinde olup müstahkem hattın haricinde bulunduğundan Ruslar tarafından kolayca işgal olunan Terioki'de üçüncü enternasyonalin Fin komünistleri şubesi mensublarından yedi kişi tarafından teşkil edilen hükûmeti tanımıştır. Bu hükûmet de Finlandiyada komünizm esasları üzerine bir rejim kurulmasını temin için kızılordudan yardım istemiştir. Ayni zamanda beyannameler dağıtarak Finlandiyanın amele ve çiftçi sınıflarını Helsinkide millî hükûmet aleyhine ayaklanarak komünist hükûmetle birleşmeğe davet etmiştir.

Bu vaziyete göre Kızılordu bir komünist Fin hükûmetinin daveti üzerine Finlandiyaya girmiş olup kendisini hali harbde saymayacaktır. Diğer taraftan bu hükûmetle Finlandiyaya aid emel ve tasavvurlarını tahakkuk ettirecektir. Helsinkide yeni teşekkül eden hükûmet asi sayılacaktır.

Fakat Sovyetlerin Finlandiyaya müdahalesne ne şekil verilirse verilsin Finler hürriyet ve istiklâllerini yekvücud olarak müdafaada sonuna kadar devam edeceklerdir. Şu kadar var ki hiç bir taraftan ve hatta küçük milletleri taarruzdan kurtarmağı yegâne harb gayesi sayan İngiltere ve Fransadan Finlandiyaya maddî en küçük bir yardım bile yapılmamaktadır. Bilâkis Rusların Finlandiyaya yürümeleri Almanyaya Baltık denizinde ve Şimalî Avrupada yeni bir engel olacağı hesab edilerek zımnen bir kazanc olarak gösterilmektedir. Lâkin yalnız kalan Finlerin cesareti kırılmamıştır. Müdafaaya devam ediyorlar.

Muharrem Feyzi TOGAY

Bakırköyünde bir yangın

Evvelki gece saat yirmi dörtte Bakırköyünde İstasyon caddesinde Osmanın dükkânından yangın çıkmıştır. Yangını o sırada oradan geçmekte olan devriye memurları görerek kepenkleri kırmak suretile ateşi söndürmeğe başlamış ve bir taraftan da Bakırköy İtfaiyesine haber vermişlerdir. İtfaiye de derhal yetişerek dükkân kısmen yandıktan sonra ateş söndürülmüştür. Akşamdan mangal içinde bırakılan sönmüş kömürler iyi sönmediği için kıvılcım sıçramak suretile yangının çıktığı tahmin edilmektedir.

Hüviyeti anlaşılamadı

Hüviyeti meçhul bir kadın Karaköyde birdenbire üzerine fenalık gelerek bayılmış, celbedilen imdadı sıhhî otomobili ile Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır. Kendisi ifade veremiyecek derecede rahatsız olduğundan henüz kim olduğu anlaşılamamıştır.

Evrak kaybolmuş!

Esnaf hastanesinin genişletilmesi maksadile cem'i ianat kararnamesine istinaden esnaf cemiyetleri tarafından teberru yolile para temini hususunda yedi ay evvel yapılan müracaatin teyid edildiğini yazmıştık.

Söylendiğine göre, yedi ay evvel yapılan müracaate, her hangi bir cevab verilememesine evrakın kaybolması sebebiyet vermiştir.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

Beynelmilel ahlâk namına yapılan cihad

Eden, söylediği bir nutukta, «Kendi kendimizi atlatmıyalım, bu işin basit olduğunu zannedenler müthiş surette aldanmış olur» diyor

Londra 3 (a.a.) — Reuter Ajansı bildiriyor:

Eden, Warwick'de bir nutuk söylemiş ve demiştir ki:

«— Şimdi cereyan etmekte olan hali, her yirmi senede bir görmek tahammül edilmez bir şeydir. Bu, olamaz ve olmamalıdır. Bir harb değil, beynelmilel ahlâk namına bir cihad yapıyoruz.

Kendi kendinizi aldatmayınız. Bu işin basit olduğunu zannetmek müthiş bir cinnet olur. Almanların çıkardıkları oyun harikulâde birşeydir. Senelerce müddet, onu, kuvvetli devletlerinin bütün mena - biile beslediler. Bütün bu yıllar zarfında, Almanyanın bütün siyasî, iktısadî ve siyaset adamları sırf harbi hazırlamakla ve harbin uzak akislerini bile hesab etmekle meşgul oldular. Daha harbden evvel, naziler, İngiltere aleyhinde, kinleri körük - lüyorlardı. Bunlar, sadece İngiltere kinile ve bilhassa, nazi esrarına vukuf peyda eden bazı İngilizlere karşı besledikleri kinle yaşadılar.

Bu kine hedef teşkil ettiğimden dolayı müşteki değilim. Bununla iftihar duyuyorum. Ne Gestapo, ne de Alman sopası taşıyanlar, bu İngilizlerden bir tanesi hayatta kaldıkça rahat nefes almıyacaklardır.

Almanya, 1914 te tek bir hedef için harbetmiştir. Tek, sarih ve çok gizli bir hedef: Ordularının kuvvetile, bütün dünyaya hâkim olmak. 1939 da gene ayni hedef için harbedildi. Prusyalının askerî tahakküm ruhu, onun bütün mesamatından fışkırıyor. Hitler Prusyalı değildir, fakat Bismark'tan da, İkinci Wilhelm'den de beterdir.

Avrupaya hükmetmek hırsı, onda, ötekilerden fazladır. Çocuklarımızın bu tehlikelere maruz kalmasını istemiyoruz. Öyle bir sulh yapmalıyız ki, bütün nesillerin çocukları, ferdadan emin olsunlar.»

Berlin Moskovayı protesto etmiş!

Rusların Baltıkta hâkim olmaları Almanları memnun etmiyor

Amsterdam, 3 (a.a.) — İyi bir kaynaktan haber verildiğine göre, Sovyetler, Kızılorduya Finlandiyayi istilâ emrini verdikleri zaman, Almanya Moskovada şiddetli protestoda bulunmuştur. Stalin, cevab vermekten imtina etmiştir. Bu vaziyet, Berlin hükûmeti için yeni bir hayal inkisarı olmuştur. Hitler'in mesai arkadaşları arasında şiddetli kavgalar cereyan etmiştir. Uysal bir adam sayılan General Von Brauchitsch bile, bu defa Von Ribbentrop'un siyasetini, Hitler'in huzurunda tenkid etmiştir. Fakat, askerî mehafilde, Sovyetlerin garba doğru inmelerinden daha fenasına intizar edilmektedir. Buna, Almanların Finlandiyalılara Rus boyunduruğundan kurtulmaları için yardım ettikleri günlerin hatırası da inzimam eylemektedir. Alman bahriyesinde endişe daha fazladır. Amiral Reader donanmasının elinden giden şimal denizinden sonra, Baltık denizinin de Bolşevikleşerek Alman donanmasına kapanmasından korkmaktadır. Alman hükûmeti, ordu, donanma ve halkın, bu Finlandiya işinde kendisine muhalif olduğunu hissetmekte ve bu kanaat onu çok düşündürmektedir.

Holandada endişe

Amsterdam, 3 (a.a.) — Almanya tarafından bitaraflara karşı açılan yeni ve şiddetli mücadele dolayısile Holandada endişe gittikçe artmaktadır. Berlinde Alman Hariciye Nezaretinde bitaraf diplomatlara ve gazetecilere ısrarla deniliyor ki, Almanya bitarafların geçen büyük harbde ittihaz ettikleri hattı hareketle bu sefer iktifa edemez. Almanya daha kuvvetli ve kudretlidir ve bitaraflık hakkındaki kendi görüşlerini kabul ettirecek vaziyettedir. Bitarafların Fransız - İngiliz ablukasına karşı faal bir surette vaziyet alması lâzımdır. Buna filen muhalefet etmeleri zaruridir.

Eskişehirde kömür yok

Eskişehir 3 (Hususî) — Kömürsüzlük yüzünden şehrimizdeki sanayi müesseseleri faaliyetlerini tatil etmek mecburiyetinde kalacaklardır. Buna sebeb, Tavşanlı kömür müessesesinin kömür yetiş - tirememesi ve şehrimizde bulunan müesseselerin peşin olarak gönderdikleri paralarına mukabil kömür gönderme - mesi ve cevablı cevabsız çekilen telgraflara dahi cevab vermemeleridri. Bugünden itibaren şehrimizde sınaî müessese - lerin ancak üç günlük müesseselerini çalıştırmağa kömürleri vardır. Bu üç gün zarfında Tavşanlı kömür müesseseleri kömür yetiştirmiyecek olurlarsa şehrimizin elektrik fabrikası bile faaliyetinde tatil etmeğe ve şehri karanlıkta bırakmak mecburiyetinde kalacaktır. Sanayi müesseselerimizin faaliyetlerini tatil etmeden evvel alâkadar makamların nazarı dikkatini celbederek bu halin önüne geçil - mesi lâzımdır. — Bahaeddin

Rumanyada yakalanan casuslar

Cernauti, 3 (a.a.) — Rumanya Millî Müdafaasını alâkadar eden malûmatı hamil üç kişi Eotin civarında Dniester nehrini geçerek Rusyaya kaçmak üzere iken yakalanmıştır. Bunlardan biri mezkûr malûmatı Cernauti'deki bir avukattan aldığını söylemiştir. Bu avukat da tevkif edilmiştir.

Kraliçe Viktoryanın kızı öldü

Londra 3 (a.a.) — Kraliçe Viktoryanın büyük kızı Prenses Louis 91 yaşında olduğu halde vefat etmiştir

Rusyanın hedefleri ne imiş!

Finlandiya işi bitirildikten sonra sıra Balkanlara mı gelecekmiş?

Londra 3 (a.a.) — Sunday Dispatch gazetesinin diplomatik muharriri Sovyetler Birliğinin Finlandiyada ve Avrupada tahakkuk ettirmek istediği hedefler hakkında mevsuk olduğunu temin eylediği şu ifşaatta bulunmaktadır:

Finlandiyadaki hedefleri şunrlardır: Baltık denizinde kendisine kat'î hakimiyeti temin edecek olan bütün askerî noktaları işgal etmek, Finlandiya ve Rusya Kareli'sini muhtar bir cumhuriyet halinde birleştirmek, eli kolu koparılmış sözde müstakil bir Finlandiya bırakmak ve fakat bu memleketi haricî siyaset ve askerî bakımlardan Rus siyasetine tâbi tutmaktır. Bu hususta da muhtar Kareli cumhuriyeti icab eden tazyiki yapacaktır.

Sovyetlerce nihayet bir kaç hafta içinde bitecek olan Finlandiya harekâtı akabinde Stalin şu hedefleri tahakkuk ettirmeğe çalışacaktır:

1 — Balkanlarda harekete geçerek Rumanyadan Besarabyayı almak.

2 — İsveç ve Norveçe karşı hareketlerde bulunarak Baltıkın mutlak kontrolunu ve keza Şimal denizinde bir liman elde etmek.

3 — İlkbaharda yeni hareketlere tevessül eyliyerek nüfuzunu Balkanlarda tevsi eylemek.

Millî Şef at yarışlarında

Ankara, 3 (Telefonla) — Cumhur Reisi İsmet İnönü bugün sonbahar at yarışlarının yapılmakta olduğu ipodromu şereflendirdi, bir müddet koşuları seyrettikten sonra avdet etti.

Müzakere saatleri gene değiştirildi

Ankara, 3 (Telefonla) — Ortamekteblerde öğleden sonra bir buçuk saat süren müzakere zamanı, fasılasız devam eden kırk beşer dakikalık iki müzakere saati haline getirilmiştir. Bu müzakerelerde talebeye nezaret edecek muallimlere her müzakere saati için ayda iki lira ücret verilecektir.

Önümüzdeki eleme imtihanları

Ankara, 3 (Tlefonla) — 939 - 40 ders yılı haziran ve eylûl imtihan devresinde devlet ortamekteblerine gireceklerin eleme imtihanları türkçe, riyaziye, tabiat bilgisi ve sağlık bilgisi derslerinden yapılacaktır.

Yeni açılan kız san'at mekteblerinin müdürleri

Ankara, 3 (Telefonla) — Yeni açılan akşam kız san'at mekteblerinden Samsundaki mekteb müdürlüğüne yemek pişirme muallimi Zekâvet, İzmit Müdürlüğüne Hayriye, Balıkesire biçki, dikiş muallimi Pakize, Eskişehire biçki dikiş muallimi Aliye, Antalyaya biçki dikiş muallimi Kadriye ve Karsa moda çiçek muallimi Muzaffer tayin edildiler.

İnhisarlar Vekili Antakyada

Antakya 3 (a.a.) — Dündenberi şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz şerefine Belediye tarafından bir ziyafet verilmiştir.

İzmirde çekirge mücadelesi

İzmir 3 (a.a.) — Vilâyetin her tarafında çekirge mücadelesi başlamıştır. Cumaovasında mevcud sürfeler imha edilmiştir. Menemen, Bayındır ve diğer kazalarda da mücadeleye devam olunmaktadır.

Dış ticaretimizde faaliyet adımları

(Başmakaleden devam)

esası diğer bütün memleketlerle yapılacak mübadelelerimizde de itinalı takibler ve binnetice mütemadi ıslahlarla yürütülüp gidecektir. Bazı memleketlerden ithalâtımızda zaten cari bulunan takas yetmiş beş, seksene kadar çıkmıştı. Ticaret Vekilimiz son beyanatında bir kere Amerika ile alışverişlerimizdeki takasın takriben yirmi beş olacağını, ondan sonra da bu takasın tamamen oraya ihracatımıza tahsis olunacağını tasrih ediyor. Bunun yalnız müstahsil için değil, müstehlik için de fevkalâde menfaatli bir muvaffakiyet olduğunu kaydedelim.

Yeni nizamda takas asgarî haddine indirilmekle beraber bu takasın ihrac mahsullerimize tahsisi bunların Amerikan piyasasına fazla mikyasta satış ve sevkini temin edecektir. Böylelikle müstehlikin dolayısile ödeyeceği takas, ihrac mallarımıza verilerek bunların alabildiğine çoğaltılması neticesi memlekete getireceği genişlik ve refahta fazlasile telâfi imkânını bulmuş olacaktır.

Bu yoldaki muameleleri yürütmek için millî bankalarımız arasında bir takas müessesesi kurulmuş olduğunu biliyoruz. Hükûmet, son tedbirlerile bu taazzuvun göreceği vazifeye en büyük ehemmiyeti atfetmiş bulunduğunu gösteriyor. Takas ve prim ayni muvazi itina ile öyle tatbik olunmalıdır ki bunun neticesinde ithalâtımız kolaylaşmış ve ihracatımız çoğalmış bulunsun. Eğer yirmi beş prim maksadı temine kâfi gelmezse bunun eksiğini tamamlamak üzere takas bedelini bir miktar daha artırmakta tereddüd edilmiyeceğini şüphesiz sayarız. Memleketin bütün kuvveti istihsalinin artmasına ve mahsullerinin haric piyasalarda revac bularak bunun neticesinde millî faaliyetin çoğalmasına bağlıdır.

İktısadî hayatımızda büyük bir engelin sağlam bir sistem haline konulmuş bir tedbirle bu suretle bertaraf edilmesinin çok hayırlı bir muvaffakiyet olacağını memnuniyetle tekrar ederek bu yolda attığı ciddî adımlardan dolayı hükûmetimizi samimiyetle tebrik eyleriz.

YUNUS NADİ

Devlet resim ve heykel sergisi

Açılan sergiye dair talimatname yeni çıkıyor

Ankara, 3 (Telefonla) — Maarif Vekâleti devlet resim ve heykel sergisine dair talimatnameyi hazırladı. Bu talimatnameye göre her yıl resim ve heykele dair eserlerden mürekkeb bir tek resim ve heykl sergisi açılacak ve buna alâkadar san'atkârların iştiraki için lâzım gelen tedbirler Vekâletçe alınacaktır. Sergi Ankarada her yıl 31 teşrinievvelde açılarak bir ay sürecektir. Maamafih Vekâlet lüzum gördüğü takdirde sahiblerinin teşhirine razı olacakları eserlerden mürekkeb bir sergiyi masrafını Vekâlet bütçesinden vermek ve komiserlerin nezaret ve mesuliyeti altında olmak ve iki aydan fazla devam etmemek üzere muhtelif merkezlerde açabilecektir.

Serginin jürisi tabiî reis Maarif Vekilini temsilen Güzel San'atlar umum müdürü, Talim ve terbiye heyetinden, Cumhuriyet Halk partisinden birer zat Güzel San'atlar akademisi müdürü, Akademinin bir resim ve bir heykel atölyesi muallimi, Maarif Vekâletince seçilecek bir edib, san'at teşekkül ve grupları tarafından birer aza ile hiçbir grupa dahil olmıyanlardan Maarif Vekilince seçilecek bir san'atkârdan müteşekkil olacaktır.

Zavallı Necdet muharriri vefat etti

Merhum Saffet Nezihi

Uzun zamandan - danberi hasta bulunan «Zavallı Necdet» muharriri Saffet Nezihi dün Bakırköyünde Allahın rahmetine kavuş - muştur. Merhumun cenazesi bugün saat 11 de kaldırılacak ve Bakırköy mezarlığına defno - lunacaktır.

Merhum Saffet Nezihinin asıl adı Lûtfidir. Kendisi İstanbulda doğmuş, Galatasaray lisesinde okumuştur. 1908 inkılâbında önce İkdam, Serveti Fünun, Malûmat gazetelerinde edebiyata aid makaleler, romanlar ve hikâyeler neşretmiştir.

«Zavallı Necdet» ve «Hanım Mektubları» gibi kitab şekline giren ve kendisine haklı bir şöhret temin eden eserleri o sırada basılmıştı. «Zavallı Necdet» romanının iki sene evvel Lâtin harflerile tekrar basılması merhum Saffet Nezihinin kıymeti hakkında iyi bir ölçü olarak gösterilebilir. Merhuma Tanrıdan rahmet dileriz.

Tasarruf için...

Paris 3 (a.a.) — Fransanın bütün mıntaka şimendiferlerinde tasarruf maksadile birinci mevki ilga edilmiştir.

GÜNÜN MEVZULARI

Finlandya ve Uygur Finleri

Yazan: *M. F. T.*

Sovyetler Birliği eski Rusyanın hududlarını ihyaya çalışıyor. Kendisine vaktile son hududlarını kabul ettirmiş olan büyük devletlerin şimdi harb halinde bulunmaları ve şarkî Avrupanın en kuvvetli devleti Lehistanın ortadan kalkmış olması Sovyet Rusyasına eski hududlarını elde etmek ve genişlemek için ciddî faaliyet ve harekete geçmek fırsatını vermiştir.

Sovyetler Birliği maksadına erişmek için üç türlü tabiye kullanmaktadır. Birincisine göre, eski Rusyaya aid memleketlerde ahalinin bir kısmı Ruslarla karabeti haizse, bu yerleri ırk nazariyesine dayanarak ilhak etmektedir. Lehistanın şark kısmını bu suretle ele geçirmiştir. Bunu meşru göstermek için de Lemberg ve Pinski'de Ukraynalı ve Ak Rus olan halklara kongreler, toplatarak kararlar istihsal etmiştir.

İkinci tabiyeye göre, halkları Ruslarla kandaş olmıyan memleketler sevkülceyş cihetinden mühim limanlarını, yollarını ve noktalarını Sovyetlere bırakmağa icbar edilmek suretile zâhirde istiklâllerini muhafaza ederek Sovyetlerin askerî ve siyasî hüküm ve nüfuzları altına sokulmaktadır. İşte Estonya, Letonya ve Litvanya böylece en mühim liman ve demiryolu istasyonlarını Sovyetlere bırakarak nazarî mevcudiyetlerini muhafaza etmişlerdir.

Sovyetler Lehistandan aldıkları Vilna şehrini ve havalisini halkının büyük bir kısmı Litvanyalı olduğu iddiasile idaresini Litvanyaya bırakmışlardır. Fakat burada Kızılordu garnizonu kalmış olduğundan Vilna askerî noktadan gene Sovyetlere tâbi demektir.

Bu suretle Sovyetler Birliği Luga ve Narva'dan Memel ve şarkî Prusyaya kadar Baltık denizinin bütün cenub sahilini idareten değilse de askerî, bahrî ve hava cihetinden kendisine bağlamıştır. Bu muvaffakiyetten sonra ayni tabiye ile Fin körfezinin şimaline ve şimal ağzına ve Botni körfezinin de ağzına Aland adaları vasıtasile hâkim bulunan Finlandiyayı da Sovyet hükmü altına almak istemiştir.

Bu maksadla Moskovada iki aydanberi müzakereler cereyan ediyordu. Sovyet hükûmeti Estonyadaki Baltiyski Port'un karşısındaki Hangö adasını ve harb limanını istemekte ısrar etmişti. Çünkü burasını ele geçirmekle Fin körfezine tamamile hâkim olacaktı.

Ayni zamanda Fin körfezinin ortasındaki Hogland adasile Kronştad mevkii müstahkemi civarındaki üç adanın kendisine terk ve teslim edilmesinde ısrar etmişti.

Bunlardan başka Fin körfezile Ladoga gölü arasındaki berzahta Finlerin vücude getirdikleri şark Majinosu denilen müstahkem hattın terkedilmesinde ve fazla olarak kutbu şimalî Okyanusuna müntehi Finlandiya koridorunun bulunduğu Ribaçi yarımadasının teslim edilmesinde Sovyetler ayak diremişlerdi. Finlandiya, Estonya gibi küçük bir memleket olmayıp Lehistan kadar arazi sahibidir. Son derecede milliyetperver olan Finler Çarlık Rusyasına da boyun iğmemişlerdi. Bunun için Sovyetlerin tazyikına Estonlar gibi derhal mutavaat göstermediler.

Sovyetlere karşı herhangi suretle fena emel beslemediklerini temin etmeğe çalışarak herhangi cnebi bir devletin Finlandiya arazisinde Sovyetlere karşı taarruz ve hücuma vasıta olarak kullanmasına müsaade etmiyecekleri hakkında en kavi teminat vermeğe hazır bulunduklarını bildirdiler. Fakat topraklarından, limanlarından, adalarından ve askerî ve siyasî hükümranlık haklarından feragat etmiyeceklerini ve bu haklarını sonuna kadar müdafaa edeceklerini kat'î bir lisanla söylediler.

Finlerin bu metaneti karşısında Sovyetler Birliği Avrupadaki vaziyetin garbdaki büyük harbden ve Alman ve İngiliz büyük milletlerinin hayat memat mücadelesi yapmalarından dolayı kendisi için gayet müsaid bulunduğundan maksadını değiştirmemiştir. Bir taraftan resmen ilânı harbetmeksizin askerî, bahrî ve havaî kuvvetlerile Finleri tazyik etmeğe ve diğer taraftan da yeni yani üçüncü bir tabiye kullanmağa başlamıştır.

Bu yeni tabiye dahi Finlandiyanın yani garb Finlerinin yaşadıkları geniş ülkenin şarkî Karelya yani şark Finlerinin yaşadıkları arazi ile birleşmesi teklifidir.

Sovyetler Birliğinin büyük uzvu Rusya federal Sovyet Cumhuriyetinin muhtariyeti haiz bir parçası bulunan şarkî Karelyaya Finler yalnız halklarının ayni ırktan olması itibarile değil, ayni zamanda hiç bozulmamış ve safiyet ve eskiliğini ve bu münasebetle Fin büyük milletinin destanlarını ve kahramanlık an'anelerini muhafaza etmiş Fin dilinin menşei ve ocağı burada bulunması itibarile çok sıkı alâkadarlardır.

Her Finlandiyalının en büyük mefkûresi bu eski Fin yurdunun ve kültür ocağının büsbütün müstakil olarak Finlerin birleşmesini temin etmektir. İşte Sovyet hükûmet şefi son uzun nutkunda böyle bir mefkûrenin tahakkukuna Sovyetler Birliği hükûmetinin de taraftar bulunduğunu söylemiştir. Fakat garb Finleri hayat mevcudiyetlerini muhafaza etmişlerdir.

***

Finlandiya Finleri için şarkî Karelya ve şimalî Rusyadaki bütün Finlerle birleşmek mefkûresinin hoş gelmesinin birinci sebebi bunların ayni ırktan olmasıdır.

Küçük milletlerin ve bahusus Avrupanın asıl yerli halkı Lâtin, Cermen ve Slav ırkları arasında birer ada gibi tecrid edilmiş, yahud bu kıt'anın kenarında kalmış Turanî milletlerin hakkı hayat sahibi olmaları etraflarındaki ırktaşlarile birleşmelerine ve azçok büyük birer millet halini almalarına bağlıdır.

Bu hakikati Avrupanın ortasındaki Macarlar pek iyi takdir etmişlerdir. Finlandiya Finleri; bu ırkın Avrupa medeniyetile en ziyade temas ederek uyanmış bir kolu olduklarından bütün Finleri toplamağa hayatî ehemmiyet vermektedirler. (Fin); (Uygur Fin) ismindeki mensei Ural ve Altay dağları olan büyük bir Turanî halkın ihtısar edilmiş namıdır.

Bu Turanî halkın şimdiki Finlandiyada, daha şimaldeki Lâponyada, Baltık denizinin cenubundaki Estonya, Livoniyeda, Kurlanda'da, Onega gölünün cenubunda ve Leningradın etrafında yaşayan kısmına garb Finleri denilmektedir. Avrupanın Asya hududları civarındaki Ural dağlarında, Volga havzasında, Rusyanın şimalindeki Perm ve Vologda eyaletlerinde yaşıyanlarına orta Finler denilir.

Daha şarkta yani Asya kıt'asının şimalindeki Yeuisey nehri havzasile Ural dağlarının şarkında ve alelûmum Siberyanın garbında yaşıyan Finlere şark Uygur Finleri denilmektedir. Macarlar dahi Uygur Finlerinin Avrupanın göbeğine kadar ilerlemiş bir kolundan başka birşey değildirler.

Uygur Finleri eskiden avcılık ve balıkçılıkla yaşıyorlardı. Lâkin diğer Turanî milletlerden daha evvel medeniyetin tesiri altına girmişler, ziraat ve ticaretlerile bütün Asya ve Avrupada büyük bir nüfuz ve şöhret kazanmışlardır.

Alelûmum Uygur Finleri sağlam yapılı, kuvvetli, metin ve cesur adamlardır. Ayni zamanda nazik ve misafirperverdirler. Fakat haksızlığa ve hakarete karşı hiç tahammülleri olmadığından gerek millî, gerek ferdî işlerde intikamcudurlar. Hürriyet ve istiklâle herşeyden ziyade kıymet verirler. Ahlâkan dürüsttürler. Seciyeleri çok sağlamdır.

Finlandiyaya yani Baltık denizinin Botni ve Fin körfezleri arasındaki yarımadaya Uygur Finleri yedinci asırda gelmişlerdir. Çok müteşebbis insan olan Uygur Finleri asıl menşeleri olan Yeuisey ve Uraldan garba doğru mütemadiyen yayılıyorlardı.

Uygur Finleri Finlandiyaya geldikleri zaman burasını hâli bulmuşlar ve hemen yerleşmişlerdir. İyice yerleştikten sonra etraftaki mamur memleketlere ve bahusus İsveç, Norveç ve cenubî Baltık memleketlerine ticaret ve sulh yolile; mukavemete tesadüf ettikleri zaman ise silâh kuvvetile sokuldukça sokulmuşlardır. İsveç kralları bu Turanî halkın Cermen ırkı için büyük bir tehlike olduğunu anladıklarından birçok defa Finlandiyaya ordular gönderip harbetmişlerdir. İsveç tahtına Hanri isminde bir İngiliz oturduğu zaman bu hükümdar ve beraberinde İsveçe getirdiği İngiliz papazlarile Finler arasında hıristiyanlığı yaymağa çalışmışlardır. Finler bidayette hıristiyanlığı kabul etmişler, fakat İsveç hakimiyetinin zayıfladığını gördükleri zaman tekrar eski Türk dinine avdet etmişlerdir. Rus Çarlığı büyüyüp İsveçi tehdid ettiği zaman iki tarafın ordularının çarpışmaları için Finlandiya başlıca sahne olmuştur. Fakat Finlandiye gerek İsveç, gerek Rus hakimiyeti altına girdiği zaman daima idarî istiklâlini ve kültürünü muhafaza etmiştir. 1808 senesinde İsveç Kralı Dördüncü Güstav Rusyaya karşı mağlûb olduğundan Finlandiya üzerindeki hukukundan büsbütün feragat etmiştir. Finlandiya millet meclisi Borga'da akdettiği içtimada Rusya Çarı Birinci Aleksandr'ı Finlandiya grandükü olarak tanımıştır. Yani Finlandiya Rus hakimiyeti altına girmemiştir. bugün İngiliz dominyonlarında olduğu gibi Rusya Çarını kendisinin de hükümdarı olarak tanımıştır.

Çar Birinci Aleksandr dahi Finlandiyanın gayet serbest olan kanunu esasisini, diğer kanunlarını, parasını tanımış olduğundan Finlandiya İsveç kralhığı ile alâkasını kestikten sonra da yarı müstakil mahiyetini kaybetmemiştir. Finlandiyada ayni zamanda bir âyan meclisi teşkil edilmiştir. Finlandiya grandükü unvanını taşıyan Çarı, burada bir valii umumî temsil etmiştir. Rusya evvelce İsveçten zaptetmiş olduğu Viborg'u dahi Finlandiyaya ilhak etmiştir. Bidayette Finlandiyanın payitahtı Botni sahilindeki Turku idi. 1821 de hükûmet daireleri ve daha sonra Üniversite Helsingforsa nakledilmiştir. Bütün Rusya istibdad altında yaşarken Finlandiya garbî Avrupa devletlerine mahsus bir ciddiyet içinde yaşamakta idi. Fakat Çar Birinci ve İkinci Aleksandr'ların halefleri Rusyadaki istibdadı tedricen Finlandiyada teşmil ve tatbik etmeğe başladılar.

Çünkü Rusyada Panslâvizm 1863 senesinden sonra almış yürümüştü. Bunların gayesi Çarların hâkim bulunduğu bütün memleketlerde bir kanun, bir dil ve bir din cari olması idi. Artık Rusya hükûmeti bir taraftan Avrupanın şarkındaki ve Asyanın garbındaki Türklerin dilini, dinini, örf ve âdetlerini tazyik edip Türk mekteblerinde türkçenin gerek tedris lisanı, gerek ilim olarak kullanılmasını ve öğretilmesini şiddetle menederken Finleri dahi Ruslaştırmak için her türlü tazyik vasıtasına müracaat ediyordu.

İşte Uygur Finlerinin dil ve din ve kanunlarına yapılan bu hücum ve tazyiklerden dolayı Rus hâkimiyet ve idaresine can düşman olmuşlardır. Rus - Japon harbinden dolayı Çarlığın istibdadı sarsıldığı zaman, hürriyet ve meşrutiyet için ilk harekete gelen Finlandiya olmuştu.

Umumî Harbde Çarlık yıkıldığı zaman Rus nüfuz ve hâkimiyetinden kurtulmak için mahkûm milletlerden evvelâ Finlandiyalılar harekete gelmişlerdi. Uzun muharebelerden sonra Finlandiya hürriyet ve istiklâle kavuşmuştu. Fakat yirmi iki sene sonra Finlandiya işte bir daha bir istilâ tehlikesile karşı karşıya bulunuyor.

M. F. T.

HEM NALINA HEM MIHINA

Garib bir yalan!

Geçen ayın son günlerinde Ajans Havas, Cenevre tarikile Moskovadan aldığı kaydile «Sovyet Rusya Almanya ile niçin bir anlaşma imzalamış?» diye uzun bir tebliğ neşretti. Birçok Avrupa gazetelerinin neşrettikleri bu tebliğe göre, 19 ağustos akşamı Politbüro, Moskovada gizli bir içtima akdetmiş, Komintern'in yalnız Rus şubesine mensub başlıca erkânın bulunduğu bu içtimada, Stalin, izahat vermiş ve sözde şöyle demiş:

«— Biz kat'iyyen şu kanaatteyiz ki İngiltere ve Fransa ile bir ittifak muahedesi imzalarsak Almanya, Lehistanın karşısında ricat eder ve garb devletlerile bir anlaşma yolu bulur. O zaman, harbin önüne geçilir amma hadisat, sonra bizim için, tehlikeli bir şekil alır.

Almanyanın, bir ademi tecavüz muahedesi akdi teklifini kabul edersek Almanlar Polonyaya mühakkak taarruz edeceklerdir. O zaman, İngiltere ile Fransanın da bu harbe müdahale etmelerinin önüne geçilemez. Bu takdirde, bizim, harbden uzak kalmamız ihtimali çok kuvvetlidir.»

Bundan sonra, Stalin, böyle bir harbden Sovyet Rusyanın yapacağı istifadeleri anlatmış, Almanyanın galib ve mağlûb çıkması ihtimallerine göre vaziyeti izah etmiş, her iki tarafın da galib ve mağlûb fena halde yorulacaklarını ve bir hayli zaman Sovyet Rusyaya dokunamıyacaklarını, bu arada Sovyet Rusyanın, bilhassa Fransada bol bol komünizm propagandası yapabileceğini söylemiş ve Sovyet Rusyanın menfaati, muharib tarafların tamamen mahvolmalarını temin maksadile harbin uzaması için, Almanyaya ham madde ve yiyecek vermek olduğunu, bunun için de ademi tecavüz paktının imzası lehinde bulunduğunu anlatmış, bunun üzerine Politbüro, ittifakla muahedenin akdine karar vermiş...

Sayın Stalin, iki üç gün evvel Pravda gazetesine beyanatta bulunarak Havas Ajansının bu haberini «yalan» diye tavsif etti ve bu yalanın hangi çalgılı kahvede uydurulduğunu bilmediğini söyledi. Havas Ajansının Moskovadaki Politbüroda bir muhabiri olduğu ispat edilmedikçe üç buçuk ay teahhurla verilen bu haberi doğru addetmemek, şüphesiz daha mantıkî olur.

Fakat, Stalin Yoldaş, müdafaadan sonra taarruza geçerek harbin mes'uliyetini Fransa ile İngiltereye yükletmek istiyor. Almanyaya taarruz edenler, Fransa ile İngiltere imiş. Almanya, Fransa ve İngiltereye sulh teklif etmiş, Sovyetler de buna muzahir olmuş, fakat Fransa ile İngiltere sulhu kabul etmemişler. Stalin, «Sovyetler Birliği, harb çabuk durdurulursa, bütün memleketlerin ve bütün milletlerin vaziyeti, cezrî surette düzeleceği kanaatinde idi ve gene o kanaattedir.» diyor.

Garib bir tesadüf ve hâdiselerin acı bir istihzasile bu sözler, Sovyet Rusyanın Finlandiyaya taarruz ettiği güne tesadüf ettiği gibi, Sovyet Rusyanın ağustosta başlıyan bu harbden temin ettiği türlü türlü istifadeler de, bu devletin harbin çabuk bitmesini samimiyetle istediğini ve istiyebileceğini zannettirmiyor.

Havasın haberi uydurma amma garib bir tesadüfle içindeki yalanlar, hâdiselere tetabuk ediyor ki tekzib edilemiyen tarafı burası.

Bir Norveç vapuru battı

Oslo 3 (a.a.) — Bergen limanına mensub, 1800 tonluk Arturm Norveç vapuru, cuma sabahı, İskoçyanın şark sahili açığında mayinlere çarpmıştır. 17 kişilik mürettebattan sekiz kişi kurtarılmıştır. Diğerlerinden haber yoktur.

Küçük hikâye

Aşka dair...

Peride Celâl

Üç arkadaş sobanın başında oturmuş tatlı tatlı konuşuyorlardı. Üçü de yaşını başını almış kimselerdi.

Doktor Nuri:

— Şimdi birleşmeler, dedi, nasıl kolay şartlar dahilinde cereyan ediyorsa ayrılmalar da öyle...

Cavid Paşa tasdik etti:

— Çok doğru. Bir kadından ayrılmak, yahud onunla hayatını birleştirmek... Bunlar bizim zamanımızda mühim şeylerdi. Ben şimdiki genclere karımı nasıl aldığımı anlatsam gülerler tabii. Bir kere arabaya binerken elini görmüştüm. Pembe, küçük bir el... İşte o kadar. Arabayı takib ettim. Bir kaç gün evinin etrafında bekledim. Kafeste gölgesini gördüm. Bana ipekli, leylâk kokulu bir mendil attı. Sonra Allahın emri ile talib oldum. Evlendik. Herkes bizim için «sevişip de evlendi» dedi.

Gülüşmeler oldu. Cavid Paşa devam etti:

— Ya ayrılmak... İnsan değil karısından, sevdiğinden, fakat gelip geçici alâka duyduğu kadından bile ne vicdan azabları, ne sıkıntılar içinde ayrılırdı. Muhakkak biz şimdikilerden çok hassas, düşünceli insanlardık azizim. Ayrılmak kolay, fakat karşımızdakini kırmamak, onu rencide etmemek lâzımdı. Sonra haricin telâkkileri, yapacağımız şeyin uyandıracağı akisler... Biz bütün bunları inceden inceye düşünür, aylarca hatta bazan senelerce kararsızlık içinde ıstırab çeker dururduk.

Her zaman paşayı kızdırmaktan hoşlanan Salih Bey gülümseyerek söze karıştı. Uzun zaman Hariciyede çalışmıştı. Sevimli, güler yüzlü bir ihtiyardı:

— Bununla beraber ben bugünkü gencleri bizden çok daha becerikli ve pratik buluyorum. dedi. Biz bütün o endişeler, şüpheler ve ıstırablar içinde ne olduk? Vaktinden daha evvel çöktük, ihtiyarladık.

Cavid Paşa hoşnudsuzlukla kaşlarını çatmıştı:

— Ben kendi hesabıma, diye cevab verdi. Onların yetiştikleri zamanı aşk için malik oldukları imkânları belki biraz kıskanıyorum. Fakat emin olun dostum, bu imkânlarla çok şey becerebildiklerine emin değilim. Zaten şimdiki âşıkları kadın olsun, erkek olsun aç gözlü, fazla obur kimselere benzetiyorum. Belki çok yiyorlar ama her önlerine geleni yiyorlar. Sonra derine inmesini hiç bilmiyorlar. Dikkat ediyorum, daima satıhtadırlar. Aralarında koket bir kadın gibi aşkı biraz da fantezi diye alanlar da var. Meselâ ingilizceye, şarkıya, dans figürüne, son moda şapkaya, mavi tırnaklı ele âşık olan erkekler bulunduğu gibi iyi bağlanmış kıravata, biryantinli saça, daha ne bileyim böyle bir sürü saçma teferrüata tutulan kadınlar da eksik değil.

Salih Bey güldü:

— Korkunc şekilde alay ediyorsunuz, dostum!

Doktor, Cavid Paşaya hitab ederek:

— Bununla beraber, dedi, eskiler de aşkta fazla marizdiler paşam. Birbirlerine görmeden âşık oluyorlar, gölgelerini seviyorlardı. Zamanlarını ahla ofla geçiriyorlardı. Hepsi tembel, uyuşuk, iradesiz âşıklardı. Durmadan ağlayan kadınlar, kendini öldürmeye kalkan erkekler az değildi.

Paşa öfke ile doktorun sözünü kesti:

— Doğru, bunlar manasız şeyler doktor. Şimdikiler gibi iki üç kişiyi birden sevmeli ki - eğer buna sevmek denirse - biri elden gidince ağlamadan sızlamadan diğeri ile teselli bulmak kabil olsun değil mi? Ben öyle genc erkekler tanıyorum ki kendilerini karıları, metresleri ve flörtleri arasında taksim etmişlerdir. Öyle genc kızlar tanıyorum ki teniste birine, denizde diğerine randevu veriyorlar. Nasıl olur da zamanımızdaki o içli, vefalı sevgilileri aramam.

Doktor: «— Ne demek istediğimi anlamadınız» diye mırıldandı.

Paşa sustu. Bir an düşündü. Sonra başını kaldırarak:

— Size, dedi. Bizim zamanımızda cereyan etmiş hakikî bir vak'a anlatacağım. Bir aşk hikâyesi, fakat olmuş bir hikâye..

Salih Beyle Doktor Nuri, dinlemeğe hazırlanarak koltuklarına yerleştiler. Cavid Paşa devam etti:

— İsim ve tarih söylemiyeceğim. Vakanın kahramanlarını küçük yaşlarında tanıdım. Çocuklukları beraber geçmişti, seviştiler. Kız ne istediğini bilen bir kızdı. Zeki ve güzeldi. Erkek pervasız, inadcı, kuvvetli bir adamdı. Daha pek küçükken kızın kulağına büyüyünce onu bu akraba oğluna vereceklerini koymuşlardı. Fakat zaman geçince vaziyet değişti. Kızın babası basamak basamak ilerledi. Günün birinde kendisine siyasî mühim bir mevki yaptı. Çocuk, bu esnada hukuku bitirdi. Avukat oldu. On parasızdı. Kızın ailesi onu zengin, yüksek mevkili bir adamla evlendirmeyi kurmaya başladılar. Talibler çoktu. Üstelik günün birinde ricalden birinin oğlu kıza âşık olup da «ille onu isterim» diye tutturunca aile kat'î kararını verdi. Kızı bu zengin paşa oğluna vereceklerdi. Fikirlerini ona açtılar. Kız kendini hep avukatın nişanlısı farzediyordu. Evvelâ şaşırdı. Sonra isyan etti. Uzun münakaşalar ve kavgalar oldu. Fakat babası kızı dinlemedi. Düğün hazırlıklarına başlandı. Nikâh günü perde arkasında imama asıl gelin değil, fakat bir başkası «evet» dedi ve ayni günün gecesi kız bir fırsatını bularak teli ve duvağile evden kaçtı. Derhal peşine adam koşturdular. Fakat ne genc avukatı, ne de genc kızı bulmak kabil olmadı. Bununla beraber gündüz nikâhı kıyılmıştı. Evli bir kadın sayılırdı. Kocası olacak adam genc kadından intikam alacağını söylüyordu. Öbürü ile evlenmemesi için onu boşamamaya karar verdi. Bir müddet daha firarileri aradılar. Fakat nafile.. Nereye gitmişlerdi, ne olmuşlardı?. Sır...

Aradan dört beş sene geçti. Şarkta teftişe çıkmıştım. Küçük bir kasabaya yolum düştü. İki gün kaldım. Birinci gündü, emirberim geldi, genc bir kadının beni görmek istediğini söyledi. Biraz sonra bu genc kadınla karşılaşınca hayretler içinde kaldım. Oydu. Avukatın sevgilisi, gelin olduğu gün, duvağı ile kaçan pervasız, deli gönüllü genc kız... Bana: «Senelerdenberi bir tanıdık görmedim, dedi. Siz beni anlayan, bana hak veren yegâne insansınız. Buraya geldiğinizi duyunca görmeye gelmekten kendimi alamadım.»

Akşam evine davet etti. Gittim. Girdiğim oda, oraya zevkli ince parmakların dokunduğunu gösteriyordu. Genc kadın beni yalnız karşıladı. Fazla ciddî görünüyordu. Onu biraz zayıflamış ve fazlaca bozulmuş buldum. Karşılıklı oturduk. Şundan bundan konuşmaya başladık. Fakat itiraf ederim ki kafam başka şeylerle meşguldü. Düşünüyordum. Bu kadın ki naz ve nimet içinde büyümüştü. Hele son zamanlarda lüks görmüştü. Bu basit köy evine nasıl tahammül edebiliyordu? Sonra diğer adamın hâlâ nikâhında olduğuna göre sevdiği adamla gayrimeşru bir hayatı cesaretle devam ettirebilmesi de beni şaşırtıyordu. Nihayet asıl merak ettiğim, fakat bu kadar seneden sonra onların hâlâ sevişip sevişmediklerriydi... Adamı bekliyordum. Gözlerim gayriihtiyarî kapıya kayıyordu. Kadın sabırsızlığımı farketti. Asla unutamıyacağım bir tebessümle gülümsedi:

— Ahmedi, bekliyorsunuz, galiba, dedi. (Ahmed sevdiği adamın ismiydi). Fakat gelemiyecek.

Hayretle yüzüne baktım. Oldukça sakin bir tavırla ilâve etti:

— Ahmed öldü.

— Nasıl?..

O başını sallayarak mırıldandı:

— Beş sene oluyor.

Olduğum yere çökerek:

— Beş sene mi? dedim. Demek onunla kaçtığınız tarihlerde...

— Hayır, dedi, kaçtıktan beş altı ay sonra...

Sesi arada sırada titreyip kesilerek anlatmaya başladı:

Birlikte kaçtıktan sonra bu küçük kasabaya yerleşinceye kadar oldukça fena günler geçirmişlerdi. Her yerde takib edilmeleri onları daima gizlenmeye mecbur ediyordu. Fakat ilk korkulu müşkül günler geçtikten sonra beş ay tam bir saadet içinde yaşamışlardı. Bunu anlatırken yanakları pembeleşiyor, gözlerindeki renkler canlanıyordu. Fakat beş ay sonra avukat, ufak bir griple yatmıştı. Kasabada doktor yoktu, grip zatürrieye çevirince genc adamı kurtarmak imkânı olmamıştı.

Sustuğu zaman:

— Mademki o öldü, niçin dönmediniz? dedim.

Omuzlarını silkti:

— Dönemezdim, dedi, bu büyük felâketten sonra İstanbula gelip bir yığın düşmanla uğraşacak halim yoktu. Sonra unutmayınız ki orada hâlâ nikâhında olduğum bir adam vardır.

— Fakat, dedim, seneler geçti. Bu adam muhakkak ki inadında ısrar etmiyecek, sizi boşamaya razı olacaktır. Aileniz gelince onlar hasretinizle o kadar mustaribdirler ki sizinle pek çabuk barışacaklarına eminim.

Başını önüne eğerek bir an düşündü. Başını kaldırdığı zaman gözleri yaşlı yaşlı parlıyor, dudakları titriyordu. Kısık bir sesle:

— Size, dedi, beni buraya bağlayan asıl sebebi söylemek istemedim. Beni gülünc bulmanızdan korkuyorum. Unutmayın ki onu buraya gömdüm. Bazan İstanbula dönmek imkânlarını düşündüğüm zaman sanki yaşıyormuş da onu terkediyormuşum gibi bir hisle ürperiyorum. İçim burkuluyor. Sonra onunla bu küçük evde, beş ay nasıl bir saadet içinde yaşadığımızı anlattım. O günleri tekrar yaşamak için en münasib yer gene burası değil midir?

Cavid Paşa bir an sustu. Derin bir nefes aldı ve ilâve etti:

— İstanbula avdette ondan hiç kimseye bahsetmedim. Hatta ailesine bile... Çünkü bunu ona vadetmiştim. Eğer şimdi hayatta ise, hâlâ o kasabada, o küçük evde sevdiği adamı düşünerek yaşadığına eminim.

Doktor Nuri:

— Yazık, dedi. Belki de kadının hakkı vardı. Eğer avukatı tedavi edecek bir doktor bulunsaydı... İşte zamanın ve telâkkilerin mahvettiği güzel bir aşk...

— Evet şimdiki gencler, aşkı besleyen en güzel şeyleri, şefkati, himayeyi, ruh ve kafa anlaşmasını nihayet vikayeyi ihmal ediyor, bir kenara atıyorlar. Istırab verecek, yorulacak, uğraşacak her şeyden kaçıyorlar. Halbuki ıstırab çekmeden, uğraşıp didinmeden saadet olmaz. Bana öyle geliyor ki ne bizim zamanımızda olduğu gibi fazla hayalî, ne de şimdikilerde olduğu gibi fazla maddî olmamak lâzımdır. İkisinin ortasını bulunca mesele kalmaz.

Doktor sustu. Üç arkadaş ayrı düşüncelere dalarak artık konuşmadılar. Oda, derin bir sükût içinde kaldı. Yalnız sobada çıtırdayan odunların sesi duyuluyordu.

PERIDE CELÂL

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Eminönü Yerli Askerlik şubesinden:

Şimdiye kadar askerlik yapmamış cezalı, cezasız, bakaye 316 - 335 dahil (hava) sınıfına mensub mükelleflerin sevkedilmek üzere hemen şubeye müracaatleri ilân olunur.

iktısadî yürüyüş

7 Birincikânunda çıkıyor

En güzel iktısadî makaleleri, en taze piyasa heberlerini

İKTISADÎ YÜRÜYÜŞ

te

Bulacaksınız.

RAŞİD RIZA
E. SADİ TEK
TİYATROSU
Bu gece
ÜSKÜDAR HÂLE
sinemasında
KUDRET HELVASI

Halk Opereti
Eski Çağlıyanda
Bu akşam 9 da
Zozo Dalmasla
HALİME
Büyük Şark opereti
Yeni bale

«BÜYÜK CAZ» filmini beğendiniz ve alkışladınız....
Ayni lüks... Ayni orkestraları ve binbir zevkini....
1939 da Amerikada çevrilen

AŞKIN ZAFERİ

Fransızca sözlü ikinci büyük CAZ filminde bulacaksınız
Önümüzdeki perşembe akşamından itibaren
SARAY sinemasında

Dinleyiniz:
Billûr sesli İRENNE DUNNE, size ne ateşli serenadlar söylüyor
Bakınız:
Neş'e kaynağı DUGLAS FAİRBANKS JUNYOR nasıl bütün gönüllere zevk aşılıyor,

YAŞAMAK ZEVKTİR

Senenin en büyük neş'e bayramıdır. Kutlulamağa hazırlanınız

İSTANBUL HALKI HAZIROL!!
ÇENBERLİTAŞ ve FERAH sinemalarında
Bu çarşamba matinelerinden itibaren
İLK UYANIŞ Deanna Durbin
Senenin en muhteşem en mükemmel filmi

Bütün kalbleri titretecek bir film... Bütün hayat... Ve gençlik olan bir film...
JEANNE HENRİ BORDEAUX'nın meşhur (BÜYÜK BABA) romanından sinemaya alınan ve başta
PİERRE LARQUEY ve JOSSELİNE GAEL
ve sair büyük ve tanınmış Fransız yıldızları tarafından yaratılan

YARININ KADINLARI

Emsalsiz filim önümüzdeki çarşamba akşamından itibaren
SÜMER sinemasında

CHARLES BOYER
SİGRİD GURRİE - HEDY LAMAR
CEZAİR SEVDALARI
Ateş gibi yakan bir aşk - Öldüren bir güzellik - Sıcak memleketlerin ihtiras dolu sevdaları - Hatırasını ebediyen unutamıyacağımız bir şaheser.
ÇARŞAMBA AKŞAMI MELEK'te

BUGÜNE KADAR GÖRÜLEN KOMEDİ FİLİMLERİNİN EN NEFİSİ - EN EGLENCELİSİ KOMİKLER KRALI - NEŞ'E KAYNAGI
LOREL HARDİ
HOVARDALIKTA
TÜRKÇE SÖZLÜ

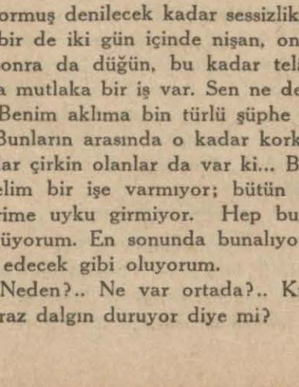

3 AHBAB ÇAVUŞLAR
Artistleri tarafında..
R. K. O. film şirketi hesabına 939 senesinde en son çevirdikleri ve senenin en büyük kahkahalı filmi
PASTIRMACİYAN ve ŞÜREKÂSI
TÜRKÇE SÖZLÜ
8 Birincikânun CUMA gününden itibaren TAKSİM sinemasında

RADYO

Bu akşamki program

TÜRKİYE RADYODİFÜZYON POSTALARI
Dalga uzunluğu:
Türkiye Radyosu 1648 m. 182 Kc/s. 120 Kw.
Ankara » T. A. P. 31.70 m. 9465 Kc/s. 20 Kw.

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Türk müziği (Pl.) 13,30 - 14,00 Müzik (Hafif müzik - Pl.) 18,00 Program, 18,05 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 18,25 Müzik (Radyo Caz orkestrası) 19,00 Konuşma, 19,15 Türk müziği: Karışık program. 20,15 Konuşma, 20,30 Türk müziği (Fasıl heyeti) 21,15 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necib Aşkın) 22,00 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat) 22,20 Müzik (Küçük orkestra) 22,35 Müzik (Faure: La Majör Sonat'ı) (Pl.) 23,00 Müzik (Cazband - Pl.) 23,25 - 23,30 Yarınki program ve kapanış.

SARAY
Sinemasında
6 Birincikâhun çarşamba akşamı saat 21 de
MÜNİR NUREDDİN
KONSERİ
13 Birincikânun çarşamba akşamı ANKARAda ULUS sinemasında da yalnız bir konser verecektir.

İç Güveysi

Tefrika No. 27

Nakleden: KEMAL RAGIB

— Inkâr edeceksin, demiyorum ama neyle ödiyeceksin?.. Bu kızla evlenmezsen ne olacak?.. Aylığından beşer onar lira kesilecek de iki bin lira, öylelikle mi ödenecek?..

— Evlenmiyeceğim, demedim ki.

— Öyleyse ne diye geldin, başıma?.. Muhiddin Bey de söylüyor ya, Satvete karşı pek soğuk duruyormuşsun. Kızı alacaksan, bu yaptıkların ne oluyor?..

— Ben mi soğuk duruyormuşum?..

— Günlerce evlerine bile uğramamışsın. Amcası ayağına kadar gelmiş, seni zorla götürmüş.

— İşte ben de bugün, bunu konuşmak için geldim.

— Nesini konuşacaksın?..

— Anlıyamadığım, bir türlü içinden çıkamadığım, birçok şey var; onları soracağım.

— Buldun da bunayorsun, dedim ya.

— Neden bulmuş da bunalmış olayım?.. Soramaz mıyım?.. Hakkım değil mi?.. Yarın gece nişan oluyor. Otuz, kırk kişilik bir ziyafet veriyorlar. Küçük hanımın nişanlısı diye herkesin ortasına çıkacağım. Ne oluyor, ne bitiyor, bilmeli değil miyim?..

— Bilmek istediğin nedir, ben de onu anlamıyorum.

— Canım, böyle çarçabuk nişan olur mu?..

— Çarçabuk mu bu?.. Konuştunuz, görüştünüz, arasından günler geçti. Artık tam zamanı. Yıllarca nişanlı durmak, iki taraf da gönlünü eğlendirdikten sonra bir bahane bulup ayrılmak sanki daha mı iyi?.. Sen de şimdiki hanımlardan, gel geç gönüllü küçük beylerden gördün, onlara mı imrendin?..

— Canım ben de yıllarca nişanlı duralım, demiyorum. Bu kadar aceleye ne lüzum var, diye merak ediyorum. Bunda mutlaka bir iş olacak.

— Ne olabilir?..

— Ne bileyim ben?.. Fakat bu kadar telâş büsbütün boşuna olamaz.

— Satvet sana birşey açmadı mı?..

— Amcasile araları iyi değilmiş. Ne yapıp yapıp ayrılmak istiyormuş, onu söyledi.

— Kızcağızın öfkesi pek de boşuna değil galiba... Muhiddin Beyin öyle durduğuna bakma, enikonu geçimsiz bir adam olacak.

— Mademki kızın kendi parası varmış; o kadar zengin diyorsunuz. Yaşı da yirmiyi geçmiş. Amcasından ayrı oturmanın güçlüğü yok ya, istediği yere gider, istediği gibi yaşar. Ona kızıp da hiç tanımadığı bir adamla gözü kapalı evlenir mi insan?.. Hem de hiç hoşlanmadığı, beğenmediği bir adamla...

— Beğenmediği, hoşlanmadığı adam kim, sen misin?.. Bunu da nereden çıkardın?.. Satvet, çok azametli, kendini beğenmiş bir kız, dersen bak burası pek yalan değil. Ama, hiç istemediği bir adama varır mı, sanıyorsun?.. Onu hiç anlamamışsın. Eğer seni beğenmeseydi evlenmek şöyle dursun, acaba yüzüne bile bakar mıydı?..

— Baktığı yok ki zaten...

— İlk gününden boynuna atılacak değil ya. Seninle evleniyor, üstelik düğünün bir ayak önce olup bitmesini de istiyor. Daha ne bekliyorsun?.. İstemese böyle söyler miydi?.. Senden başka onu alacak koca bulunmaz mı sanıyorsun?..

— Ben de onu soruyorum işte. Onun kadar azametli bir kız nasıl olur da beni beğenir. Bir türlü bunu anlıyamıyorum. Görünüşte, bana varmaya razı oluyor; bir yandan da yüzüme bile bakmıyor. Ziyafet yapılacakmış, düğün olacakmış, bunları bile söylemiyor.

— Daha nasıl söylesin?.. Seninle yalnız kalır kalmaz uzun uzun konuşmuş. Ziyafeti de, düğünü de hepsini anlatmış, daha ne istiyorsun?..

— Anlatamıyorum ki bir türlü... Bu kızda bir başkalık var. Nekadar saklamak isterse istesin, gene belli oluyor.

— Sana olmuş olanlar, Muzaffer.

— Vallahi, bilmem. Dediğin gibi ya bana bir hal oldu, kendi kendime kuruntu ediyorum. Yahud da sahiden bunların içyüzlerine akıl erecek gibi değil. Kızdaki bu dalgınlık, konuşmasını bile cani istemiyormuş denilecek kadar sessizlik, üstelik bir de iki gün içinde nişan, on beş gün sonra da düğün, bu kadar telâş?.. Bunda mutlaka bir iş var. Sen ne dersen de... Benim aklıma bin türlü şüphe geliyor. Bunların arasında o kadar korkunc, o kadar çirkin olanlar da var ki... Bütün gün elim bir işe varmıyor; bütün gece gözlerime uyku girmiyor. Hep bunları düşünüyorum. En sonunda bunalıyorum, isyan edecek gibi oluyorum.

— Neden?.. Ne var ortada?.. Kızcağız biraz dalgın duruyor diye mi?

— Kendi kendime karşı küçük düştüm; kendi kendimden utanıyorum. Kabahatim ne, onu da bilmiyorum. Ah o, yıl başı gecesi nereden... Şey, işte o iki bin lirayı nereden düşürdüm!. Bütün çektiklerim hep onun yüzünden... Arada bir, hepsinden vazgeçecek gibi oluyorum. Yapamıyacağım, elimden gelmiyecek diye ortalara uğrayacağım, işte bundan korkuyorum.

— Demedim mi ben?.. Bir de bu deliliği yaparsan artık, kendin ne olursun?. Senin yüzünden ben de ne hale gelirim, orasını Allah bilir. Ahır zamanımda bana bir de bu iyiliği yaparsan...

— Hayır, canım, ben de bunun için geldim; sana danışmak için... Ne olursa senden olur, teyze!.

— Ne yapayım, ne istiyorsun?.

— Neden varıyor bana bu kız, onu söyle.

— Kendisi de söylemiş ya işte. Oldum olasıya, amcasını sevmez. Hele şimdi; bir türlü geçinemez oldular.

— Annesile babası öldükten sonra, değil mi?. Onu ben de biliyorum: Açıktan açığa amcasından şüpheleniyor, işte bu...

— Ne diye?.

— Babasını, annesini öldürdü, diye mi nedir?.

— Aman, o nasıl lâkırdı öyle?. Neler de geliyor aklına senin?..

Behire teyze birdenbire öfkelenmiş gibiydi. Sonra, ne düşündüyse düşündü, Muzafferin yanıldığını yüzüne çarpmak istemedi. Genc çocuk, o zaman da:

— Madem ki, aralarındaki soğukluk bundan değil, öyle ise ne var, onu anlat!

Diye tutturacaktı. İhtiyar kadın, sanki bundan çekiniyormuş gibi:

— Vallahi, dedi, Satvet amcasını sevmez, bunu biliyorum ama neden sevmez, aralarında ne olmuş, orasını da hiç kimseden duymadım. Ne yalan söyliyeyim, bu kız, haniya biraz da içinden pazarlıklıdır. Her önüne gelene, kolay kolay açılmaz. Onun için dünyada her şey olur, hepsi akla gelir.

— Artık bu adamın yanında oturamam, diyor. Bana öyle söyledi. Muhiddin Bey ona ne yapmış olabilir?. Ya parasına göz koymuştur, yahud da dediğim gibi babasının ölümünü ondan biliyor; bu kadar diş bilediğine bakılırsa...

— Amcasına sorarsan o da kızdan yaka silkiyor. Bir kocaya varsa da kurtulsam, diyor. Senin bu kadar iyi bir çocuk olduğunu gördüler. Dört elle sana sarıldılar; kız da, amcası da... İkisi de birbirinden kurtulmak için senden meded umuyor. Haniya, nikâh için acele ediyorlar, diyorsun ya, hep bundan...

[Arkası var]

Tecessüsler

Gazin tarihçesi

Havagazi ilk kullanıldığı sıralarda halk kokusundan fena halde şikâyet etmiş, evlerin kiraları düşmüştü

H. BİLGİÇ

Temizliği, kolaylığı, cabukluğu sayesinde bugün her köşe bucağa sokulan havagazi, ilk defa ortaya çıktığı zaman, denilebilir ki etrafında zehirli gaz kadar isyan yaratmıştı. Mucidinden başka hiç kimsenin beğenmediği bu yeniliğin icadına müteallik teknik ve ciddî kısımları bir tarafa bırakırsak, havagazinin tarihçesinde, hayli meraklı, hatta eğlenceli köşeler buluruz.

Havagazinin mucidi, Lebon isimli bir Fransız olduğu malûmdur. Sırf tesadüfün sevkile başladığı ihtira işi daha ilk safhalarında iken, Paris sokakları, içinde kolza yağı yanan fenerlerle aydınlanıyordu. O zamanın polis müdürü olan de Sartines, bu tenvir usulünü teklif ve şehirde tatbik ettikten sonra, bir raporunda şöyle diyor: «Bu fenerlerin verdiği bol ışık, bundan daha iyi ziya verecek bir usul bulunması imkânını kat'iyyen akla getiremez.»

O, bu iddia ile iftihar ederken, Lebon işe başlamış bulunuyor, belki de bıyık altından gülüyordu. Cumhuriyetin 8 inci yılı eylûlünde bir ihtira beratı aldı. Hükûmete, sokakların tenviri hakkında bir teklifte bulundu; fakat bu teklif reddedildi. Cesaretini kaybetmedi. 1801 de ufak bir kitab neşretti, icadını orada şöyle tarif ediyordu:

«Bu usul sayesinde, alevi, bir odadan ötekine, bir lâhzada geçirebilirsiniz. Alelâde ocaklarla, bunu yapmak kabil değildir. Ne kıvılcım, ne kül, ne de is var. Gece ve gündüz, ışık ve ateş tedariki imkânı, hem de hizmetçiye ihtiyac kalmaksızın, elinizin altında daima hazırdır.

Kitabı alıp okuyanlar oldu, fakat netice çıkmadı. Lebon, 1803 te, havagazile tenvirat yaparak, bütün halkı seyrine davet etti. Gelenler, merakla temaşa ettiler, beğendiler, çekilip gittiler ve biçare muhteri, icadının kabul ve tatbik edilişine şahid olamadan öldü.

Ayni tarihte, İrlandalı Murdoch, İngilterede ayni ihtirai vücude getirmeğe uğraşıyordu. Lebon'un ölümünden bir seneş onra, icad ettiği usulü, tenvirat için kullandı. O devir gazetelerinden birinde, havagazi hakkında şöyle bir cümle vardır: «Son derece kârlı bir usul. Mum ışığı, bunun üç misline mal oluyordu.»

Lâkin, Lebon, halkın göreneğe bağlılığını, yeniliğe karşı düşmanlığını, eskiye müstenid, yerleşmiş ve kökleşmiş menfaatlerin rekabetini kırmak hususunda nasıl âciz idise, Murdoch da ayni aciz ve ayni imkânsızlıklar içinde çırpınıyordu.

Bu iki mucidin yapamadığı işi, Winsler - Winsor isminde bir adam başardı.

Winsler, ta Moravia'dan kalkmış, Lebon'un tecrübelerini merak ederek Parise kadar gelmişti. O zaman, Lebon henüz hayatta idi. Winsler, yeni icad edilen makineden bir tane satın almak istiyordu. Fakat muhteri, satmadı. Bunun üzerine, Moravyalı, Lebon'un makinesine baka baka, bir tane de kendisi imal etti, Almanyaya götürdü, kendi eseri imiş gibi, para mukabilinde teşhire başladı. Oradan Londraya geçti; İngiliz tabiiyetine girdi; adını değiştirip Winsor yaptı ve havagazinin mucidi sıfatile bir ihtira beratı aldı.

O tarihten sonra, şehir bir el ilânı yağmuruna tutuldu. Winsor, tenvirat işini işletmek için lâzım olan parayı tedarik etmek üzere bir şirket kurmuş, havagazini «asırlardanberi vücude getirilmemiş derecede mühim ve harikalı bir millî icad» diye tarif etmiş, ona, «İngiliz İmparatorluğu ışığı» adını vermişti.

Winsor, çok kurnaz, halk psikolojisini işlemeği bilir bir adamdı. Bir yandan para sahiblerinin tamahını, türlü türlü parlak vaidlerle tahrike çalışırken, bir yandan da, yufka yüreklileri avlamak için «Havagazi, diyordu, is ve kurum bırakmaz. Maksadım, insanların en bahtsızı, en zavallısı olan ocak süpürücüleri bir parça rahata kavuşturacak olan, hamiyetli insanlardan müteşekkil bir cemiyet kurmaktır». Güzeli, iyiyi seven, rahatına düşkün, lükse meftun insanları da «Havagazinin aydınlığı ruhu okşıyan, zevki ve neş'eyi artıran bir aydınlıktır» vadile kendine çekmeğe çalışıyordu.

Dahası var. Winsor, havagazinin netes darlığına, her türlü göğüs hastalıklarına karşı yegâne deva olduğunu, doktorların, havagazini teneffüs etmek tavsiyesinde bulunduklarını da iddia ediyor, işletme işine hissedar olacaklara efsanevî kazançlar vadediyordu.

Teşkil ettiği kumpanya, icab eden parayı buldu. Fakat bu para, son meteliğine kadar eridi, gitti. Winsor inad etti. Nihayet kazandı. 28 kânunusani 1807 de, Londranın Pall Mall caddesi, havagazile aydınlatıldı.

Her mucidin başına gelen. Winsor'un başına gelmekte gecikmedi. Mumcular, yağcılar, balina avcıları, hulâsa yağa ve mum yapmağa elverişli maddeler alışverişile meşgul kim varsa hepsi ayaklandı. Hatta, papaslar, havagazi aleyhinde vaızlar vermeğe, bu «bid'ati seyyie» aleyhinde ateş püskürmeğe başladılar. Lâkin, yeni, yavaş yavaş eskiyi devirdi ve İngiltere, havagazine, ayrılamıyacak kadar ısındı.

Winsor, Londrayı avcu içine aldıktan sonra Parise geldi. Orada uğradığı güçlükler, Londradakinden aşağı kalmadı. O kadar ki, tecrübe ve teşhir için havagazile aydınlanan bir mahallenin, bu kazalı iş yüzünden berhava olması tehlikesini düşünen zabıta, havagazi tesisatını söktürdü ve tenviratı yasak etti.

1819 da, Onsekizinci Louis, hususî parasile, Opera'ya havagazi tesisatı yaptırdı. Kralın bu teşebbüsü o zaman şu itirazla karşılanmıştı: «Havagazi, diyorlardı, tuvaletlerin bütün güzelliğini meydana çıkarmıyor. Çehrelere fena bir renk veriyor. Gözleri kızartıyor, kırışıkları belli ediyor.»

Kral dinlemedi. Bu sefer zeytinyağcılar yaygarayı bastılar.

«Maden kömürümüzü sıkı sıkı muhafaza etmek dururken, ne diye israf ediyoruz? Ekilmemiş bunca tarla var Zeytin ağacı yetiştirsek de yağını alsak fena mı olur?»

Kral gene dinlemedi. Önce Opera sonra sokaklar havagazine kavuştu.

***

Pariste havagazi tesisatı yapılmağa başladığı sıralarda, aleyhteki neşriyat almış, yürümüştü. İşte bir nümunesi: «... Sokaklara, leş gibi kokan, derin çukurlar açılmış. Bulvarların kenarındaki yemyeşil ağacların dalları, sıska değneklerden ibaret kalmış... Bir bardak su içtim; patlıyan bir havagazi borusundan, suya murdar bir koku sinmiş...»

Havagazi, kaş yapayım derken göz çıkarıyor gibi bir hal almıştı. Ev kiraları yarıyarıya düşmüştü. Sebebini araştıranlar «Havagazinden!» hükmile karşılaşıyorlardı.

Fakat, gazin aleyhindeki iddialar ve deliller nekadar çok ve nekadar kuvvetli olursa olsun, Parisin günden güne, petrol lâmbalarını atıp daha beyaz, daha parlak bir ışıkla bezenmesine mâni olamadı.

1852 de, Paris enstitüsünün kapısı önündeki son yağ lâmbası söndüğü zaman, havagazi nihaî zaferini kazanmıştı.

H. BİLGİÇ

Finler devlet merkezini Vasa şehrine naklettiler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

dıkları anlaşılıyor. Finlandiya ordusu mükemmel teçhizata maliktir. Bilhassa her 11 tüfekte bir mitralyözü vardır.

Şiddetli muharebeler

Helsinki, 3 (a.a.) — Ladoga gölünün şimal kısmında Suojaervi yakınında, dün şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Finlandiya kıt'aları, Rus hücumunun şiddetli olmasına rağmen, mevzilerini muhafaza etmişler ve mukabil taarruzlara geçmişlerdir. Diğer taraftan, Momanslar mıntakasındaki muharebeler de devam etmektedir. Ruslar bu mıntakada bir çok tank kaybetmişlerdir.

Tanklara karşı kurulan kapanlar

Stokholm, 3 (a.a.) — Carelie berzahında, muharebe büyük bir şiddetle devam etmektedir. Finlandiyalıların kurdukları tank kapanlarının her birisi müstevliyi bir çok zararlara uğratmaktadır. Tahrib edilen Sovyet tanklarının miktarı malûm olmamakla beraber dünkü 36 rakamını fazlasile aştığı muhakkak telâkki edilmektedir. Henüz teyid edilmiyen bir habere göre, bütün bir Sovyet tank alayı tamamen mahvedilmiştir.

Finlandiya tebliği

Helsinki, 3 (a.a.) — Finlandiya ordusu başkumandanlığının bugün neşredilen bir tebliğine göre, cumartesi günü bir hava muharebesi neticesinde iki Sovyet tayyaresi Valkijaervi civarında yere inmeğe mecbur olmuştur. Makineler hasara uğramamış ve Finlandiyalıların eline geçmiştir. Diğer bir tayyare de Kareli hava meydanlarından birine inmeğe mecbur olmuştur. Tayyare mürettebatı yere inerken beyaz bayrak sallamışlar ve esir edilmişlerdir.

Sovyet tebliği

Moskova, 3 (a.a.) — Leningrad askerî mıntakası başkumandanlığı tebliğ ediyor:

2 kânunuevvel günü zarfında, Leningrad askerî mıntakası kıtaatı ileri harekетine devam etmişlerdir. Murmavsk istikametinde, Sovyet kıtaatı, Finlandiya kıtaları cüzütamlarını takib etmekte ve bu cüzütamlar, Pehano'dan Petchengo - Oukhta, Popola, Prosozero ve Petrovodsk istikametinde gerilemektedirler. Sovyet kıt'aları, hududun garbında, 30 - 35 kilometre ilerlemişlerdir. Carelie berzahında kıt'alarımız Harmaa, Tarpila, Lansilta, Ahijarvi, Kirko ve Kivendapo kasabalarile Rajivolor köyünü, Rajvola istasyonunu, Finlandiya gölü kenarındaki Palkola kasabasını işgal etmişlerdir. Havanın müsaadesizliği yüzünden hiçbir tayyare hareketi olmamıştır.

Hükûmet merkezi Vasa şehrine nakledildi

Berlin, 3 (a.a.) — Başvekil Ryti ile hükûmet erkânı, payitahttan ayrılmışlardır. Zannolunduğuna göre hükûmet merkezi, Vasa'ya nakledilmiştir. Kordiplomatik Helsinki yakininde küçük bir şehre gitmeğe davet edilmiştir.

Halk köylere çekiliyor

Helsinki, 3 (a.a.) — Finlandiya şehirleri ahalisi, köylere çekilmeğe davet edilmiştir. Zira, Ruslar açık şehirleri istisnasız bombardıman etmekte ve ahaliye mitralyöz ateşi açmaktadır. Halkın maneviyatı mükemmeldir. Molotofla, Kussinen'in sözde halk hükûmeti arasında aktedilen anlaşma, hâlâ bir yapmacık telâkki edilmektedir.

Helsinki'nin tahliyesi

Helsinki, 3 (a.a.) — Helsinki şehrinin tahliyesi sükûnet ve itidal içinde devam etmektedir. Ecnebi elçilikler kendi tebaalarının tahliyesile meşgul olmaktadır. Finlandiyadaki Amerikalılar Turkudan bu gece ayrılacaklar ve İsveçe gideceklerdir. İngiltere elçiliği de tebaasına bugün Finlandiyadan ayrılmalarını bildirmiştir. Helsinki'deki Almanlar - ki 400, 500 kadardır - bugün buradan hareket edeceklerdir. Finlandiyadaki Alman tebaalarının arızasız olarak memleketten çıkabileceklerine dair Sovyetler tarafından Almanyaya teminat verildiği söylenmektedir.

Rus kadınları da bomba atıyor

Helsinki, 3 (a..a) — Helsinki üzerinde uçarak sokakları mitralyöz ateşine tutarken geçen gün düşürülen bir Sovyet tayyaresinin mürettebatı içinde bir de kadın pilot bulunmuştur. Bir müddet evvel İtalyaya sipariş edilen 15 avcı tayyaresinden 6 sı bugün Helsinkiye gelmiştir.

Almanların hatırı için...

Kopenhag, 3 (a.a.) — Finlandiyadan gelen haberlere göre, dün gece Helsinkiye karşı hava hücumları yapılmamış olması oradaki Almanların tahliye edilmekte olmasına atfedilmektedir. Bir Alman vapuru Finlandiyadaki Almanları almak için oraya gelmiş bulunuyor. Sovyetlerin Helsinkideki elçilik memurlarının da ayni vapurla hareket edeceği haber alınmıştır.

Finlandiya işçi sendikasının beyannamesi

Helsinki, 3 (a.a.) — Finlandiya Sosyal Demokrat ve işçi sendikası merkezi bugün aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir:

«Finlandiya milletinin çetin bir imtihan geçirdiği bu saatlerde amele sınıfının mümessilleri olan bizler, milletin intihabı ile ortaya gelen parlâmentonun müzaharet ettiği şimdiki hükûmet, Finlandiyayı temsile yegâne salâhiyettar makam olduğu imanını bildirmek ister.

Finlandiya işçi sınıfları şimdiye kadar yuvalarında rahatça çalışıyorlardı. Bugün ise Finlandiya bir haksızlığa uğramıştır. Finlandiya işçi sınıflarının vazifesi bu gibi taarruzlara karşı mücadele etmektir. Milletin ve işçi sınıflarının sulhu yeniden tesis etmek hususundaki derin arzularını bir kere daha izhar ederek, demokratik halk kütlelerinin refahını ekonomik terakkilerle temin etmenin mümkün olacağını beyan eyleriz. Maamafih mütecavizler işçi sınıflarının bu sulh arzusunu anlamaktan imtina ederlerse Finlandiya işçi sınıfları için kuvvete karşı elde silâhla mücadele etmekten başka yapacak bir şey yoktur.»

Fin hükûmetinin sulhperverliği

Helsinki, 3 (a.a.) — Finlandiya hükûmeti, Moskovaya yeni teklifler yaparak Rus - Finlandiya ihtilâfına muslihane bir tesviye tarzı aramağa devamı kararlaştırmıştır. Finlandiya maslahatgüzarlığını yapmakta olan İsveçin Moskova elçisine Rus hükûmetinin müzakerelere tekrar başlamak isteyip istemediğini istimzac eylemek üzere Kremlin nezdinde teşebbüste bulunmasını Finlandiya hükûmeti rica eylemiştir.

Nikel madenleri tahrib edildi

Londra, 3 (a.a.) — Röyter ajansı, buraya gelen haberlere göre, Finlandiyalıların Salnijervi nikel madenlerini tahrib ettiklerini bildirmektedir.

Sovyetlerin, yeni Fin hükûmetile yaptığı anlaşma!

Moskova, 3 (a.a.) — Dün akşam Molotof ile Kussinen, Sovyetler Birliği ile Finlandiya demokratik halk cumhuriyeti hükûmeti arasında bir dostluk ve karşılıklı yardım muahedesi imzalamışlardır. Bu muahede ile Sovyetler Birliği, Finlandiyaya, ahalisinin ekseriyeti Karelya'lı olan 70 bin kilometre murabbaı genişliğinde Sovyet Karelyasını terketmektedir. Finlandiya ise, Leningradın şimalinde Carelie berzahında 3970 kilometre murabbalık bir araziyi Sovyetler Birliğine bırakmaktadır. Sovyetler Birliği, buna mukabil Finlandiyaya 120 milyon Finlandiya marklık bir tazminat ita edecektir. Finlandiya demokratik halk hükûmeti, Hangö yarımadasile bu yarımadanın cenuba doğru beş mil, şimale doğru üç mil, şarka doğru beş mil ve garba doğru üç mil genişlikte karasularını ve Hangö'nün cenubu garbisindeki bazı adaları 30 sene için Sovyetler Birliğine kiraya vermektedir. Sovyetler Birliği, ayni zamanda Hogland ve Bucakce adaları da dahil olduğu halde Finlandiya körfezindeki bir çok adaları ve Sredni ve Rabaça yarımadalarındaki Finlandiya arazisini de almaktadır. Sovyetler Birliği, kendisine verilen bu araziye mukabil 300 milyon Finlandiya markı tediye edecektir.

Molotof ve Kussinen arasında imzalanan paktta ayrıca şu hükümler de vardır:

İki hükûmet, Finlandiyaya karşı bir tecavüz veya tecavüz tehdidi karşısında veyahud Finlandiya yolile her hangi bir Avrupa devletinin Sovyetler Birliğine tecavüzü veya tecavüz tehdidi karşısında askerî yardım da dahil olmak üzere, her türlü yardımı karşılıklı yapacaklardır. İki hükûmet, herhangi biri aleyhine bir ittifak imzalamayacak veya bir ittifak zümresine girmiyecektir. İki hükûmet, çok yakın bir zamanda bir ticaret muahedesi imzalayacak ve ticaret mübadelesini 1927 senesindeki azamî 800 milyon marklık seviyenin üstüne çıkaracaklardır. Sovyetler Birliği ehven şeraitle Finlandiya halk ordusuna silâh ve harb levazımı vermek suretile yardım edecektir.

Bu pakt, 25 sene içindir. Ve kendiliğinden tecdid edilir. Paktın son maddesi, bu paktın imza tarihinden itibaren mer'i bulunduğunu, bu paktın tasdik edileceğini ve musaddak suretleri en yakın bir zamanda Finlandiyanın hükûmet merkezi Helsinkide teati edileceğini bildirmektedir.

Finlândiya menfaatlerini İsveç temin edecek

Moskova, 3 (a.a.) — İsveçin Moskova elçisi Winther, bugün Hariciye komiserliğine hükûmetinin bir tebliğini tevdi etmiştir. Bu tebliğde, Finlandiya hükûmetinin, Sovyetler Birliğindeki menfaatlerinin himayesini, İsveçten rica ettiği bildirilmektedir.

İsveçte kısmî seferberlik

Stokholm, 3 (aa..) — İsveç hükûmeti, birkaç ihtiyat sınıfını silâh altına almıştır.

«Hitler bizi sattı!»

Moskova, 3 (a.a.) — Ecnebi mahfilleri, balıkçılar yarımadasile Petsamo'nun Ruslar tarafından işgalinin Mourmansk'ı İngiliz filosu için daha tehlikeli bir hale getirmiyeceğini, yalnız Finlandiyanın Rusların tabiiyeti altına girmesinin İsveç, Norveç ve Almanya için bilhassa mühim bir mesele olduğunu beyan etmektedirler. Finlandiya mehafili, büyük bir gayz ve kin ile: «Hitler, bizi sattı, fakat mukabelede kusur etmiyeceğiz.» demektedirler. İktısadî noktai nazardan Finlandiyayı kontrol altında bulundurmak Rusya için çok mühimdir, zira Finlandiyanın mühim bakır madenleri vardır. Bu madenlerin senelik istihsalâtı, 12,000 tondur. Kükürt, gümüş ve altın gibi talî istihsalâtı bu rakam haricindedir.

Amerikada infial

Vaşington 3 (a.a.) — Amerika diplomasi mehafili, Moskova ile olan diplomatik münasebetlerin, Amerika tarafından, tavassut teklifi şeklinde olan müdahaleye karşı Sovyetlerin aldıkları vaziyet ve Ruzvelt'in hava bombardımanlarına dair olan mesajı üzerine son derece müşkül hale geldiğini tebarüz ettiriyorlar. Ötedenberi Sovyetlerin tanınmasına muarız olan muhalefetçi cumhuriyet partisi, gazetelerde gitgide büyüyen bir şekilde tezahür eden efkârı umumiye ve gazetecilere beyanatta bulunan bazı Amerikalı şahsiyetler, diplomatik münasebetlerin inkitaını istemektedirler. Ruzvelt'in, hava bombardımanlarına dair olan mesajına, Helsinki hükûmeti tarafından tahrirî bir cevab verildikten sonra Hariciye Nezaretinin bir karar ittihaz etmesi muhtemeldir.

Danimarkada

Kopenhag 3 (a.a.) — Danimarka üniversitesi talebesi bugün Finlandiya elçiliği önünde muhabbet tezahüratı yapmıştır.

İtalyan matbuatının tefsirleri

Roma, 3 (a.a.) — Gazeteler, Finlandiya ihtilâfına büyük bir mevki tahsis etmekte berdevamdırlar. Gazeteler, bilhassa Finlandiyalıların Mannerheim hattı boyunca göstermiş oldukları kahramanane mukavemeti ve Moskovanın yeni Finlandiya hükûmetile münasebata girişerek Terejoki'nin Bolşevikliğe mütemayil hükûmetini tanımış olmasını ehemmiyetle kaydetmektedirler.

Acıklı bir kayıb

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

miştir. Bundan sonra Beyoğlu mutasarrıflığında, Bursa Vali vekâletinde, Van, Erzurum, Suriye, İzmir valiliklerinde bulunduktan sonra son Osmanlı meclisine İzmir meb'usu olarak iştirak etmiştir.

İstanbulun işgali sırasında, bir çok vatanperverlerle beraber Maltaya nefyedilmiş, sonra Maltadan kaçarak Birinci Büyük Millet Meclisine İzmir meb'usu olarak iltihak etmiştir.

Üçüncü Umumî Müfettişliğe tayinine kadar İzmir, Ardahan ve Erzurum meb - usluklarında bulunmuştur.

Merhuma Tanrıdan rahmet diler, kederli ailesine en samimî taziyetlerimizi sunarız.

BEYNELMİLEL PORTRELER

Kraliçe Mari

Bugün 72 yaşında bulunan ana Kraliçe Mari 1914 teki kadar gayretli ve kuvvetlidir.

Kraliçe Mari İngilterenin, Beşinci Corc zamanında geçirdiği müşkül anlarda, Kralın yanıbaşında, emsalsiz bir şef olarak bulunmuştu. Yirmi beş sene sonra, bugün, onu, genc Kralın yanında, ayni derecede faal ve kuvvetli bir istinad - gâh olarak görüyoruz. İngiliz nazırları, onunla, millet işlerini müzakere ediyorlar. Ecnebi diplomatlar, onun görüş kudretini, zekâ inceliğini, Avrupa işlerine olan vukufunu sitayişle anıyorlar.

Ana Kraliçe Mari, yüksek aristokrasi muhitinde dünyaya gelmiştir. Fakat, debdebe ve servet ortasında değil. Babası ve annesi, Dük ve Düşes Of Teck, akla ve hayale gelmez para sıkıntıları çeken insanlardı. Hatta, bir aralık bu sıkıntı o dereceyi bulmuştu ki, Mary, delice sevdiği şarkı ve piyano derslerini bırakmaya, dikiş dikmek, yemek pişirmek gibi ev işlerile meşgul olmaya mecbur kalmıştı.

Küçük «Mary» - onu o zaman bu isimle çağırırlardı - son derece sade giyinirdi. İhtiyar Kraliçe Viktorya, bu çok sade, çok çalışkan, son derece zeki, prensesi, büyük bir şefkatle sevdi. Mary, ayni zamanda diplomattı da. Hükümdarlara aid siyasî hatıraları, bıkmadan, usanmadan, saatlerce dinlemek, onun için hususî bir zevkti.

Kraliçe Viktorya, küçük prensese o kadar büyük bir kıymet veriyordu ki, torunlarından Prens George ile alâkadar olduğunu hissettiği bu emsalsiz kızı, tahtın varisi olan Clarence Dükü Albert'le evlendirmeği tasarladı. Prenses Of Teck, kraliçeliğe cidden yakışır vasıflara ve meziyetlere sahibdi.

Fakat, Albert, 1892 de öldü. O zaman, Kraliçe Viktorya, Prenses Of Teck'in George ile evlenmesine muvafakat etti. Çünkü, George da şimdi İngiltere tacına varis olmuş bulunuyordu.

***

Yedinci Edouard'ın vefatında, yani 1910 da, George ve Mary tahta çıktıkları zaman, halk ve burjuvazi sınıfı, her ikisini de pek az tanıyordu. Rivayet ederler ki, Beşinci George, cülûsunun ilk zamanlarında, istemiyerek saltanat sürer, çiftçilik ve avcılıkla meşgul olmayı, daha asude, daha az kalabalık bir yaşayış tarzı takib etmeği tercih ettiğini söylemiş. Uzun süren merasim, o sıralarda, hükümdarın bilhassa canını sıkarmış. Kralı, millet işlerine tedricen alıştıran, mevkiini ona sevdiren, Kraliçe Mary olmuştur. Sanayii ve güzel san'atları teşvik edici mahiyette veya fakir sınıflara yardım gayesile yapılan merasimin hepsinde, Kral ve Kraliçe birlikte hazır bulunurlardı. Mary, şa'şası nispetinde faydalı şenlikler tertibinde üstad olduğunu göstermiş; Londra tacirleri için zararlı olan, fazla uzun hafta tatillerini azaltmak hususunda kendisi imtisal nümunesi olmuş; âlimlerden, muharrirlerden, artistlerden birçoğuna, servet sahibi olmadıklarına bakmıyarak, baron rütbesini tevcih etmiş; insan değerini bildiğini, iltimastan ve adam kayırma usulünden nefret ettiğini göstermiştir.

***

Kral ve Kraliçenin, millet hesabına sarfettikleri emekler, 1914 - 1918 harbinde azamî derecesini bulmuştu. Karı koca, ikisi de, yarım gün bile boş durmazlardı.

Meselâ, 1914 teşrinisanisinde, Buckingham sarayının o güzelim bahçesi, bir zerzevat bostanına ifrağ edildi. Kraliçe, bir yandan İngiliz kadın terzilik sanatını teşvik için azamî gayretini sarfederken, bir yandan da, kendi sırtına eski robları giydi.

En küçük teferruata kadar uğraşmaktan yılmıyan Kral ve Kraliçe, o devirde, maruf tabirile, her yerde hazır ve nazırdılar. Talimgâhlar, cepheler, zırhlılar, bu hükümdar karı kocanın, nüfuzlarını, daima müspet ve iyi neticeler almak şartile kullandıkları sahalardı.

***

Kraliçe Mary'yi, fazla muhafazakâr olmakla itham ederler. Gerçi, Kraliçe Viktorya'dan, merasime, teşrifata, âdab ve erkâna fazla riayetkâr olmak yolunda bir terbiye almıştır; en ufak bir leke taşıyan herhangi bir kimseyi muhitine sokmamakta son derece musırdır; lâkin, şurası da inkâr edilemez ki, kalb işlerine karşı çok defa müsamahakâr davranmıştır.

Fazla kısa eteğe, ifratlı çehre tuvaletine, açık saçık sözlere hiç tahammülü olmıyan Kraliçe Mary'nin şöyle bir hikâyesini anlatırlar.

Bir resmikabulde, bir diplomatın karısı, tuvaletini tazelemek istemiş; Buckingham sarayının salonlarını dolduran kalabalık içinde, yüzüne biraz çekidüzen vermiş. Bunu gören Kraliçe, derhal bir mabeynci göndererek, bu diplomat karısına, yüksek sesle şu ihtarı yaptırmış: «Tuvaletinizi tazelemek istiyorsanız, sarayda, emrinize amade müteaddid tuvalet odaları vardır!»

Bu hâdiseden sonra, sarayda, uzun müddet dudak boyası, allık ve pudra görülmez olmuş.

Kraliçe Mary, hiç hoşlanmadığı ufacık şapkaları, modadır diye kocasının hatırı için giyecek kadar fazla severdi. Onun ölümü, hayatının en büyük ıstırabı oldu.

En çok sevdiği oğlu Sekizinci Edouard, tahttan feragat ettiği zaman, ikinci acıyı duyan Kraliçe Mary, büyük matemine inzımam eden bu darbeyi, hayret edilecek bir metanetle karşılamıştı. Kayda değer bir hareketini zikretmeden geçmiyelim.

Edouard tahtından ayrılınca, Ana Kraliçe, millete hitaben neşrettiği hazin bir mesajda, oğlunun, genc yaşındanberi memlekete yaptığı hizmetlerin unutulmamasını rica ettikten sonra, vazifesini yerine getirmiş bir insan huzurile, Noel hazırlıkları yapmağa başlamıştı. Ticarethaneleri dolaşıp öteberi satın alırken, alışverişe kesad gelmemesi için, bütün milletin kendisini taklid etmesi tavsiyesinde bulundu. Hükümdarını kaybeden, tahtın geçirdiği sarsıntı ile ikinci bir sadmeye uğrayan millet, muhtac olduğu cesareti, gene yüreği iki defa yaralı bu anadan gördü.

***

York Dükü tahta geçtikten sonra, hazırlıksız çıktığı bu saltanat yolunda, ilk adımlarını gene Kraliçe Mary sayesinde düzgün atmağa muvaffak olmuştur. Ana Kraliçenin insanlar üzerindeki nüfuzunu anlamak için, oğlunun, bugün, hiç tereddüd etmeden uzun nutuklar irad edecek kadar âsabına hâkim olabildiğini gözönüne getirmek kâfidir.

En büyüğü, günün birinde İngiliz milletinin mukadderatını idareye namzed olan minimini prenseslerin terbiyesi ve tahsilile meşgul olan, gene Kraliçe Marynin kendisidir.

Ana Kraliçe bugün 72 yaşındadır. Fakat tahtın yanıbaşında, yorgunluk nedir bilmeden, hâlâ bütün nüfuzunu, İngilterenin yüksek menfaatleri namına kullanıyor. Yaşının fazlalığına rağmen, Kraliçe Mary, 1914 teki kadar yürekli, gayretli ve kuvvetlidir.

SPOR

Dün yapılan futbol maçları

Fenerbahçe - Pera maçında, Fener kalecisinin bir kurtarışı

Askerî Liseler şampiyonu olan Kuleli takımı

«Stad» spor mecmuası tarafından dört kulüb arasında tertib edilen kupa maçlarına dün Taksim stadında büyük bir kalabalık önünde başlanmıştır.

İlk müsabaka Fenerbahçe ile Beyoğluspor arasında yapıldı.

Fazılla Fikreti müdafaaya almak suretile bütün kuvvetini müdafaada toplıyan Fenerbahçe, hâkimiyeti kolaylıkla temin etmiştir. Beyoğluspor, Fenerin bu kuvvetli tazyiki neticesi olarak nısıf sahaiçinde kalmış ve 23 üncü dakikada bir gol yemiştir.

Fenerbahçe muhacimleri, oyun üzerinde bu kadar müessir bir hâkimiyet tesis ettikleri halde, fazla çalım yapmak hevesinden dolayı başka gol atmağa muvaffak olamamışlardır. Devrenin sonlarına doğru Beyoğluspor muhacimlerinin yaptıkları birkaç akın da Fener kalecisi tarafından kurtarılmış ve ilk devre 1 - 0 vaziyette sona ermiştir.

İkinci devreye Beyoğlusporun seri hücumlarile başlanmıştır. Kısa bir müddet devam eden Beyoğlusporun hâkimiyeti, Fenerbahçe müdafaasını bunaltacak bir dereceye gelmişken yavaş yavaş sönmüştür. Buna mukabil Fenerbahçe muhacim hattı oynamağa başlamıştır. Şahsî oynamak yüzünden takımda istenilen ahengi bir türlü temin edemiyen Fenerbahçe takımı, muhtelif tedbirlere başvururken, Beyoğluspor muhacimleri de Cihadla karşı karşıya kaldığı halde sayı yapamamışlardır.

Müsabaka bu suretle Fenerbahçenin ilk devrede yaptığı bir golle sona ermiştir.

Galatasaray: 3 — Beşiktaş: 0

İkinci müsabaka Galatasarayla Beşiktaş takımları arasında yapıldı. Beşiktaş takımı, Hakkı ve Hüsnü olmadığından zayıf bulunuyordu. Oyunun ilk anları hafif hücumlarla geçtikten sonra Galatasaray vaziyete hâkim olmuş ve 14 üncü dakikada birinci golü atmıştır. Bu golden sonra, Galatasaray daha kuvvetli hücumlar yapmağa başlamış ve 27 nci dakikada ikinci golü de atmıştır. İlk devre bu netice ile bitmiştir.

İkinci devrede, Beşiktaş kalecisi çok müşkül vaziyete düşmüş, fedakârane kurtarışlar yapmıştır. Oyun 39 uncu dakikaya kadar golsüz geçmiş, bu esnada Galatasaray üçüncü sayıyı da yapmıştır.

Beşiktaşın, eksik kadro ile oynadığı bu maç, 3-0 mağlûbiyetile hitam bulmuştur.

Gelecek hafta Galatasarayla Fenerbahçe final maçını yapacaklardır.

Kuleli askerî liseler futbol şampiyonu oldu

Kuleli lisesile, Bursa lisesi arasındaki maç, şampiyonluğu taayyün edeceği için büyük bir ehemmiyeti haizdir. Oldukça zevkli bir şekilde cereyan eden bu maçta Kuleli takımı 1-0 galib gelerek 1939 - 40 senesi Askerî liseler şampiyonu oldu.

Deniz lisesi: 1 — Maltepe: 0

Deniz lisesile, Maltepe arasındaki oyun da pek hararetli cereyan etmiş, neticede Maltepe 1-0 mağlûb olmuştur.

B takımları arasında

Dün Galatasarayla, Fenerbahçe B takımları arasındaki hususî maç dün Taksim stadında yapılmıştır.

İlk devrede Fenerbahçe 2-0 gibi bir netice almıştır. İkinci devrede Fenerbahçe bir gol daha yaparak vaziyeti 3-0 yapmıştır. Galatasaray takımı güzel bir oyunla 3-3 berabere vaziyete kadar gelmişse de son dakikalarda Fenerbahçe bir gol daha yaparak 4-3 maçı kazanmıştır.

İkinci küme maçları

Tehir edilen ikinci küme maçlarına dün Şeref stadında devam edilmiştir.

Karagümrük, Davudpaşayı 4 - 1, Galataspor, Galata Gencleri 1 - 0, Anadoluhisar da Fener Yılmazı 2 - 1 mağlûb etmişlerdir.

Ankarada lik maçları

Ankara 3 (Telefonla) — Lik maçlarına devam edildi. İlk oyun Güneş - Maskespor arasında yapıldı. Maçı Maskespor 4-0 kazandı.

Muhafız Gücü - Harbiye arasında yapılan müsabakayı da Muhafız Gücü 5-0 kazandı.

Bu maçlarla ilk devre bitmiştir. Bu devre sonunda Gencler Birliği birinci, Muhafız Gücü ikinci olmuştur.

1940 olimpiyadı yapılamıyor

Brüksel 3 (a.a.) — Olimpiyad oyunları beynelmilel komitesi reisi Kont de Baillelatam, 1940 olimpiyad oyunlarının yapılamıyacağını ilân etmektedir.

Stad spor mecmuası

Stad spor mecmuasının 4 üncü sayısı bugün çıkmıştır. Bu mecmua tarafından dört kulüb arasında tertib edilen ve dün oynanmaya başlanan turnuvaya aid güzel resimler ve malûmat ile mektebler arasında yapılan lik maçlarının bütün tafsilât ve resimlerini ve dünya spor haberlerini Stad mecmuasında bulmak mümkündür. Tavsiye ederiz.

Büyük bir hava hücumu

(*Baştarafı 1 inci sahifede*)

mekte olduğu Rhin ile Moselle arasındaki cephede dün muhasamatın başından beri geçen günlerin en sakini olmuştur. Havalarda da ayni sükûnet müşahede olunmuştur.

Sükûneti hatta devriye kollarının mutad çarpışmalari bile ihlâl etmemiştir. Devriye kolları faaliyet göstermişlerse de aralarında çarpışma olmamıştır.

Kaydedilecek yegâne hâdise Alman topçusunun Sarrebrück'ün cenub ve Bitche'nin şimal mıntakalarına tevcih etmiş olduğu ateştir.

Diğer her tarafta sükûnet tam ve mutlaktır.

Havalarda, cepheler üzerinde az keşif faaliyeti olmuştur. Bittabi cephe gerileri keşifleri ise çok daha az olmuştur. Bir kaç Alman tayyaresi Fransanın şarkı üzerinde uçmuşsa da fazla gerilere gitmemiştir. Bizim avcı tayyarelerimiz de yükselmişse de karşılaşma vukubulmamıştır.

Almanlara göre harb vaziyeti

Berlin 3 (a.a.) — Askerî vaziyet:

Rhin ile Moselle arasında düşman artan bir faaliyetle tahkimatta bulunmaktadır. Düşman bu işleri yaparken emniyet tertibatını ihmal etmektedir. Mandern'in cenubunda Alman topçusu ve mitralyözcüleri bunları işlerinde iz'ac etmiştir.

Düşman topçusu da Hammelsberg, Derperl ve Mainsberg üzerine ateş açmıştır.

Moselle ile Büschdorf arasında küçük ve orta çapta düşman topçusu bütün gün ileri mevzilerimizi dövmüştür.

Yukarı Rhin'de, İllingen ve Fristedt mıntakalarında düşman dün gece şiddetli mitralyöz ve tüfek ateşinde bulunmuşken gün tam bir sükûnetle geçmiştir.

Neticesiz bazı hava çarpışmaları kaydedilmiştir.

Baltık denizinde son günlerde bir çok gemi yakalanmış ve hamuleleri muayene edilmek üzere Alman limanlarına gönderilmiştir.

İngiliz sahillerinde yeniden müteaddid vapurlar mayine çarparak batmıştır.

Alman esirleri İngilterede

Londra, 3 (a.a.) — Amirallıktan bildirildiğine göre, son günlerin deniz harekâtı neticesinde esir edilen Alman denizaltı mürettebatı dün gece bir İskoçya limanına çıkarılmıştır.

Fransız sabah tebliği

Paris 3 (a.a.) — 3 kânunuevvel sabah tebliği:

Kaydedilecek mühim bir şey yoktur. Bazı topçu faaliyeti olmuştur.

Fransız akşam tebliği

Paris, 3 (a.a.) — 3 kânunuevvel akşam tebliği: Gün sükûnetle geçmiştir. Cephenin bazı noktalarında keşif kolları faaliyeti olmuştur.

Alman tebliği

Berlin 3 (a.a.) — 3 kânunuevvel tebliği:

Garbde hafif keşif kolları faaliyeti ve mahdud topçu ateşi olmuştur.

Moselle ile Rhin arasındaki cephede ve Carlsruhe ve Fribourg mıntakalarında Alman ve düşman avcı tayyarelerinin hafif faaliyeti kaydedilmiştir.

Tehlike işareti

Paris 3 (a.a.) — Bu sabah saat 10 da Fransanın şimalinde tehlike işareti verilmiş ve 10/25 e kadar devam etmiştir. Hiçbir hâdise olmamıştır.

Alman ihracatının musaderesine bugünden itibaren başlanıyor

Londra 3 (Hususî) — İngiltere ve Fransa hükûmetleri tarafından müştereken alınan ve Alman ihracat mallarının musaderesine dair olan kararın tatbikına yarından itibaren başlanacaktır. Bu husûsta icab eden bütün tedbirler ittihaz edilmiş, kontrol servisleri bu akşamdan itibaren faaliyete geçmiştir.

Londranın siyasî mehafilinde temin olunduğuna göre, müttefiklerin bu kararı, Alman iktısadiyatına pek mühim bir darbe indirmiş olacaktır.

Başvekil Zonguldakta

(*Baş tarafı 1 inci sahifede*)

15,41 de şehrimizi şereflendirmişlerdir. Vali Halid Aksoy, Vilâyet Parti reisi Karauğuzla jandarma komutanı ve İktısad müdürü Karabüke kadar giderek sayın misafirimizi karşılamışlardır. Misafirlerimiz istasyonda ve yol boyunda toplanan büyük bir halk kütlesinin coşkun tezahürleri ve alkışları arasında şehre girmişlerdir. Memleket baştan başa bayraklarla süslenmiş bulunuyordu. Başvekilimiz hükûmetin, Partiyi ve Halkevini, Belediyeyi, Mühendisler cemiyetini ziyaret etmişlerdir.

Başvekilimizin dünkü tetkikleri

Zonguldak, 3 (a.a.) — Başvekil Dr. Refik Saydam bugün buradaki tetkiklerine başlamıştır. Saat 9 da refakatinde İktısad Vekili Hüsnü Çakır ve Rana Tarhan olduğu halde Parti merkezinde havza işletme idareleri mümessillerinin iştirakile dört saat süren bir toplantı yapmıştır. Öğle yemeği Partide yenilmiş ve müteakiben Zonguldak ve Kozludaki maden ocakları ve tesisatı ve bilhassa amele meskenleri görülmüştür. Başvekil akşam üzeri memleket hastanesini ve maden mühendisleri birliğini ziyaret etmiştir.

Gazinin Vecizeleri

Hiç mevcudu kalmayan bu eserin papye kuşe üzerine ikinci tab'ı çıktı.

Fiatı 60 kuruştur. Bayilere 50 kuruşa verilmektedir. Posta ücreti müesseseye aiddir.

GÜNÜN BULMACASI

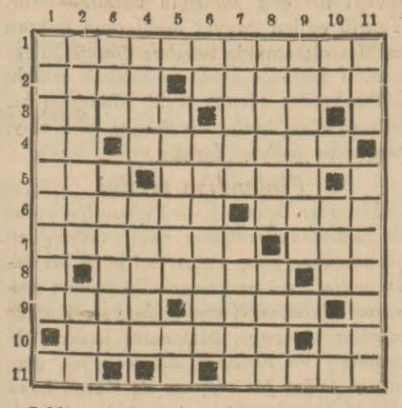

Soldan sağa:

1 — Hiçbir şey bilmiyenler. mahsus lâkırdı (iki kelime). 2 — En ve boy, bir zararı ortadan kaldırma. 3 — Vakit, akan su. 4 — Bir emir, yüz tuvaleti yapma san'ati. 5 — Afrikadaki İspanyol müstemlekelerinden, Yunanistanda bir liman. 6 — Yabancılar (cemi), feryad. 7 — Bir cins paralar (cemi), nebatın bir kısmı. 8 — Getiren, nota. 9 — Salatası yapılır, halk sınıfına yanlış olarak verilen isim. 10 — Fikir soran, bir harfin okunuşu. 11 — İsmin tersi, dayanıklı.

Yukarıdan aşağıda:

1 — Adalar (cemi). 2 — Eskiden başa sarılan şeylerden birini satan, evin bir kısmı. 3 — Henüz kemale ermemiş, bir şeyin diğerlerinden ayırd edilmesine sebeb olan. 4 — Vücudünü ortadan kaldırma, ağlayan. 5 — Boşuna, sahib. 6— Bir hayvan, İstanbulda bir semt. 7 — Muayyen bir devirde yetişen insanlar, rağbette olma. 8 — Kalburdan geçiren, kokulu bir ot. 9 — Hücum ederek. 10 — Canı sıkılan bir adamın şikâyetlerinden, bir cins çamur, fiatın kısaltılmışı. 11 — Çağırma vasıtalarından, ihtiraz eden.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	M	U	Z	İ	K	A	C	I	L	A	R
2	A	T	O	L	■	Z	İ	R	A	■	E
3	T	A	M	A	M	O	L	A	N	■	H
4	E	N	■	N	A	R	A	■	E	D	A
5	M	İ	H	■	L	■	L	A	L	E	■
6	E	Ş	İ	K	■	T	A	L	E	B	E
7	G	■	C	Ü	R	Ü	M	■	R	A	F
8	İ	C	A	B	■	T	A	Ç	■	M	E
9	R	A	B	■	D	Ü	K	A	N	■	S
10	E	V	E	R	E	N	■	K	Ö	T	Ü
11	N	A	T	A	L	■	K	I	Y	A	S

ÖLÜM

Mektebi Tıbbiyeden 328 neşetli emekli yarbay İbrahim Cemil Öndersev iki yavrusunu orta tahsil çağında vatana emanet ederek Balıkesirde 17/XI/939 da vefat etmiş, cenazesi askerî merasimle kaldırılmıştır.

Merhum askerliği zamanındaki bütün harblere ve millî harekâta iştirak etmiş ve İzmit askerî hastanesi sertababetinde bulunmuş 934 senesi beşinci tümen sertabibliğinden tekaüde sevkedilmişti. Vefatı vatan için elim bir ziya olduğu gibi kendisini tanıyanları da çok müteessir etmiştir. Kederli ailesine beyani taziyet ederiz.

***

Sirkecide Kayseri hanında 24 numarada tüccardan Kemaliyeli İbrahim Ziyalin babası ve Mehmed Ragıbın amcası Hafız Ali Rıza vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat on birde Lâlelide Şairhaşmet sokağında 55 numaralı apartımanın üçüncü katından kaldırılarak cenaze namazı Beyazıd camiinde kılındıktan sonra Edirnekapıdaki Şehidliğe defnedilecektir.

BERLİTZ
294 İstiklâl caddesi
Akşam Lisan Kurları
Fransızca - ingilizce - Almanca
Haftada 3 ders, ayda 4 lira

YENİ ESERLER

Gençlik Gazetesi

Üniversiteli genclerin çıkardıkları Genclik gazetesi, profesör, doçent ve genclerin olgun yazı, şiir, hikâyeleri, Zahir Güvemli tarafından hazırlanan nefis bir mizah sahifesile intişar etmiştir. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Cumhuriyet
Ucuz Çabuk Temiz
Klişe atelyesi

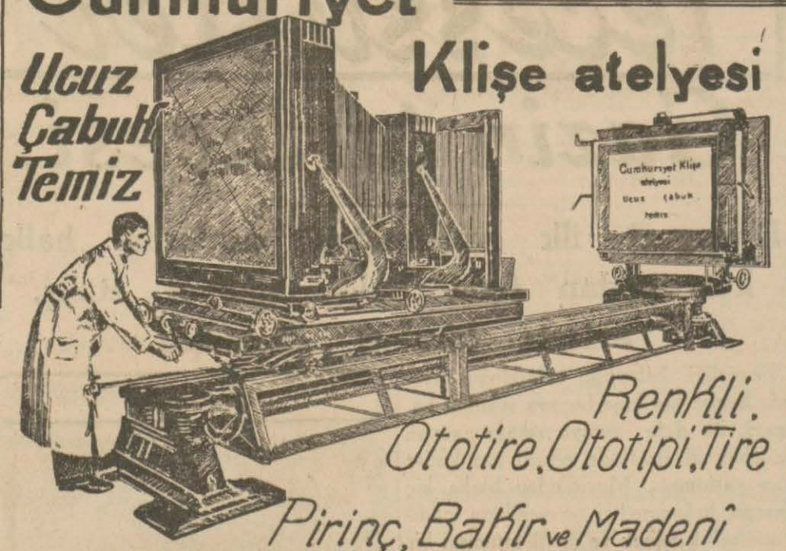

Renkli. Ototire. Ototipi. Tire
Pirinç. Bakır ve Madeni Etiket işleri
ADRES: ÇAGALOĞLU HALKEVİ sokak Cumhuriyet matbaası . Telefon 24290 - 24290

Malkara Belediye Başkanlığından:

1 — Bakanlıkça musaddak projesi mucibince Malkara santralına ilâve edilecek ikinci bir ekople motör grupu 24/11/939 tarihinden itibaren 20 gün müddetle açık eksiltmiye konmuştur.

2 — Keşif bedeli 8493 lira 50 kuruş, muvakkat teminatı 637 lira 2 kuruştur.

3 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A — Proje
B — Fenni şartname
C — Keşifname
D — Hususi şartname
F — Eksiltme kaimesi ve mukavele örneği.

4 — Eksiltme 13/12/939 tarihine musadif çarşamba günü saat 14 te Malkara Belediye Encümenince yapılacaktır.

5 — Eksiltmiye girmek istiyenler muvakkat teminatlarını kanundaki eşkâl dairesinde ihale saatinden evvel makbuz mukabilinde Belediye Sandığına yatırmaları lâzımdır.

Eksiltmiye girmek için 2490 sayılı kanunun 3 üncü maddesinde gösterilen vesaikten maada elektrik tesisatını taahhüde salâhiyettar olduğuna dair Nafıa Bakanlığının ruhsatnamelerini ibraz etmeye mecburdur. (9798)

Devlet Denizyolları işletme Umum Müdürlüğü İlânları

4 birincikânundan 11 birincikânuna kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

KARADENİZ HATTINA	—	Salı 12 de (Güneysu), Perşembe 12 de (Tarı) ve Pazar 16 da (İzmir), Galata Rıhtımından.
BARTIN HATTINA	—	Salı 18 de (Bursa), Cumartesi 18 de (Antalya), Sirkeci Rıhtımından.
İZMİT HATTINA	—	Salı, Perşembe ve Pazar 9,30 da (Uğur), Tophane Rıhtımından.
MUDANYA HATTINA	—	Pazartesi, Salı ve Pazar 9,50 de Çarşamba, Perşembe ve Cuma 15 te (Marakaz). Cumartesi ayrıca 13,30 da (Sus), Galata Rıhtımından.
BANDIRMA HATTINA	—	Pazartesi, Çarşamba ve Cuma 8,15 te (Sus), Galata Rıhtımından. Ayrıca Çarşamba 20 de (Antalya), Cumartesi 20 de (Mersin). Tophane Rıhtımından.
KARABİGA HATTINA	—	Salı ve Cuma 19 da (Seyyar). Tophane Rıhtımından.
İMROZ HATTINA	—	Pazar 9 da (Bursa). Tophane Rıhtımından.
AYVALIK HATTINA	—	Çarşamba 15 te (Kemal), Cumartesi 15 te (Saadet), Sirkeci Rıhtımından.
İZMİR SÜR'AT HATTINA	—	Pazar 11 de (Kadeş). Galata Rıhtımından.
MERSİN HATTINA	—	Salı 10 da (Erzurum), Cuma 10 da (Etrüsk). Sirkeci rıhtımından.

NOT: Vapur seferleri hakkında hertürlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentalarımızdan öğrenilebilir:

Galata Baş Acentalığı	— Galata Rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında	42362
Galata Şube Acentalığı	— Galata Rıhtımı, Mıntaka Liman Reisliği binası altında	40133
Sirkeci Şube Acentalığı	— Sirkeci, Yolcu Salonu	22740

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Teftiş Heyeti Müdürlüğü İmtihanı

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Teftiş Heyeti Kalemi Müdürlüğü için 14/12/939 perşembe günü saat 14 te Ankarada müsabaka imtihanı açılacaktır.

ARANAN ŞARTLAR ŞUNLARDIR:

A — Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı evsafı haiz olmak.

B — 2 ncikânun 1939 da yaşı 26 dan aşağı 32 den fazla olmamak.

C — Mülkiye mektebinden (Siyasal Bilgiler Okulu), Hukuk fakültesinden, Yüksek Ticaret ve İktısad mektebinden veya buna muadil derecedeki ecnebi mekteblerden mezun olmak.

D — İki müfettiş tarafından yapılacak tahkikat neticesinde karekter itibarile teftiş heyeti kalemi müdürü olabilecek vasıfları haiz bulunduğu anlaşılmak.

E — Askerliğini yapmış olmak.

F — Ecnebi lisanını bilmek (fransızca, almanca ve ingilizceden biri)

İmtihana talib olanlar 8/12/939 tarihine kadar Ankarada Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Zat ve Sicil İşleri Müdürlüğüne bir arzuhalle müracaat edeceklerdir.

ARZUHALE ŞU EVRAKIN RAPTI LÂZİMDİR:

A — Nüfus cüzdanı aslı veya tasdikli sureti,

B — Kendi el yazısı ile tercümeihal hulâsası (Memuriyette bulunanlar müddet veya sureti hizmetlerine dair resmi vesika, müesseselerde bulunanlar oradan alacakları bonservisleri raptedeceklerdir.)

C — Mekteb şehadetnamesi veya tasdiknamesi,

D — Sağlam olduğuna dair resmi rapor,

E — Askerliğini yaptığına dair terhis tezkeresi, aslı veya tasdikli sureti.

İMTİHAN PROGRAMI:

1 — Medeni hukuk, borçlar hukuku, ticaret hukuku, ceza hukuku, ceza ve hukuk muhakemeleri usulleri hukuku, hususi kanunlar, hukuku hususiyei düvel hukuku, umumiyei düvel idare hukuku, iktısad,

2 — Ecnebi lisanı (fransızca, ingilizce ve almancadan biri).

3 — İmtihan programı hakkında fazla izahat alınmak istediği takdirde Vekâlet Zat ve Sicil İşleri Müdürlüğüne müracaat edilebilir. «6118» (9959)

Ziraat Vekâletinden:

Pulluk, Diskharo ve Mibzer Alınacak

Zirai kombinalar ihtiyacı için kapalı zarf usulile 30 aded Mibzer, 15 aded 5 Diskli, 15 aded 6 Diskli pulluk ile 30 aded Diskharo satın alınacaktır.

1 — Mibzerin beherine 675,5, Diskli pulluğun beherine 600, 6 Diskli pulluğun beherine 750 ve Diskharonun beherine 350 lira kıymet tahmin edilmiştir.

2 — İhale 14 birincikânun perşembe günü saat 15 te Ziraat Vekâleti binasında müteşekkil Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — 30 aded Mibzer için 1519 lira, 15 aded 5 Diskli pulluk için 675, 15 aded 6 Diskli pulluk için 844 ve 30 aded Diskharo için 788 lira muvakkat teminat verilecektir.

4 — Bu makinelere aid idari ve fenni şartnameler Zirai Kombinalar Müdürlüğünden parasız olarak verilir.

5 — İsteklilerin kapalı zarflarını 14 birincikânun perşembe saat 14 e kadar Komisyona vermeleri ve saat 15 te 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte Komisyonda hazır bulunmaları (7906)

Finlandiya Cemiyeti Akvama müracaat etti

(*Baştarafı 1 inci sahifede*)

Konseye Rus'lar riyaset edecekler!

Cenevre 3 (a.a.) — Finlandiya - Sovyet ihtilâfını Milletler Cemiyetine arzeden Finlandiya notası bu sabah saat 9,45 e kadar henüz umumî kâtibliğe gelmemiştir.

Bu notanın Helsinki'den bildirilen muhteviyatına göre, Milletler Cemiyeti konseyini veya asamblesini içtimaa davet etmek lâzım gelecektir.

Finlandiyanın vaziyeti 40 devlet tarafından icab eden bütün itina ile tetkik olunacaktır. Ancak bu, fena kuvvetlerin harekete geçmesine vesile vermiyecek tarzda yapılacaktır. Rusların Milletler Cemiyeti bütçe komisyonuna ne için mütehassısları değil de Suritz veya Maiski gibi siyaset iş adamlarını murahhas olarak tayin etmiş oldukları şimdi anlaşılıyor.

Şunu hatırlatmak lâzımdır ki, konseyin bu seferki toplantısına Sovyetler Birliği riyaset edecektir.

MİLLÎ PİYANGO NUN

11 1 nci kânun 1939

İkinci keşidesinde EN BÜYÜK İKRAMİYE:

100,000 LİRADIR

NEOKALMİNA

GRİP, NEZLE, NEVRALJİ, BAŞ, DİŞ, KIRIKLIK, SOĞUK ALGINLIKLARI ve AĞRILARI TESKİN EDER.

Sirkeci-Haydarpaşa Feribot İskeleleri Eksiltmesi

Devlet Demiryolları idaresince İstanbulda Sirkeci istasyonu ile Haydarpaşa istasyonları arasında kurulacak feribot servisi için bu istasyonlarda yanaşma iskeleleri inşaatı ile sair ameliyatın yapılması, bu işe aid vahit fiat cetvelinde ve mukavele projesinde bazı ilâve ve tadilât yapılarak yeniden kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.

1 — Bu işin muhammen bedeli «2» milyon liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara ve Sirkeci veznelerinden 50 lira mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 17/1/940 tarihinde çarşamba günü saat «16» da Ankarada Devlet Demiryolları Yol dairesinde toplanacak Merkez Birinci Komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin teklif mektublarile birlikte aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat «15» e kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine tevdi etmiş olmaları lâzımdır.

a» 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun olmak üzere «73750» liralık muvakkat teminat,

b» Bu kanunun tayin ettiği vesikalar.

5 — Münakasaya girecek taliblerin liman, sabit havuz ve eklüz gibi büyük su işleri yapmış ve elinde bu gibi işlere lüzumlu vesaiki mevcud şirket ve müteahhidlerden olması şarttır.

Ancak, gerek Türkiyede ve gerekse haric bir memlekette «2» milyon lira veya daha ziyade kıymette bir Nafıa işini BİR İHALE içinde taahhüd ederek bu taahhüdü muvaffakiyetle yapmış olan ve bu hususu mübeyyin vesaik ibraz eden inşaat şirket veya müteahhidleri de eksiltmiye girebilirler.

6 — Bu işe girmek istiyenler referans ve diğer vesaiklerini bir istidaya bağlıyarak münakasa tarihinden en az 15 gün evvel Münakalât Vekâletine vermek suretile bu iş için ehliyet vesikası istiyecekler ve alacakları ehliyet vesikasını Münakasa Komisyonuna vereceklerdir. Ehliyet vesikası için münakasa tarihinden 15 gün evvel yapılmamış olan müracaatler itibara alınmıyacaktır. «6152» (9957)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İhalesi evvelce ilân edildiği halde istekli çıkmıyan asgarî 350, azamî 450 ton mazotun ihalesi 15/12/939 tarihine raslıyan cuma günü saat 15 te Galata rıhtımındaki Umum Müdürlük binasında toplanacak olan Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 32940 lira ve muvakkat teminatı 2470 lira 50 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektublarını bildirilen vakitten bir saat evveline kadar Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri lâzımdır.

Bu babdaki şartname sözü geçen Komisyonda hergün görülebilir. (9758)

Haseki hastanesi
Dahiliye Mütehassıslarından
Dr. Hüseyin Usman
Akşamları 17 - 19 a kadar
Lâleli Ordu caddesi Lûtuf apartıman
No. 3, Telefon : 22459.

ANAPİYOJEN
Dr. İhsan Sami
İstreptokok, istafilokok, pnömokok, koli, piyosiyaniklerin yaptığı çıban, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

İzmirde
Esad - ihsan
Küçük Sahlebçioğlu Han
Cumhuriyet gazetesinin ve bütün neşriyatının İzmir başbayiliğidir.

Operatör
RIZA ÜNVER
Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi
No. 22, Mavi yapı
Telefon: 22683

Eskişehir Belediyesinden:

Eskişehirde kâin Belediyeye aid Büyükporsuk namıdiğer Türink Kulüb oteli beş sene müddetle kiraya verilecektir. Badana, boya ve müteferrik tamirler gibi bedeli keşfi 2296 lira 33 kuruş tutan tamir masrafı da müstecire aid olmak üzere 2010 lira muhammen bedelle ve kapalı zarfla 8/12/939 cuma günü saat on beşe kadar arttırmıya konulmuştur. Taliblerin vakti mezkûrda tekliflerini yapmaları ilân olunur. (9803)

İstanbul Valiliğinden:

Bu ders yılı başındanberi gönderdikleri raporlar Maarif Sağlık kurulu tarafından kabul edilmemesinden dolayı vazifelerine avdetleri kendilerine tebliğ olunduğu halde el'an ödevlerine başlamıyan Silivri Merkez Birinci okul öğretmenlerinden Leman İlter, Üsküdar 19 uncu okul öğretmenlerinden Lâmia Saraçoğlu ve Bakırköy 3 üncü okul öğretmenlerinden Fikret Berkin 6 gün zarfında ilimizdeki ödevlerine başlamadıkları takdirde istifa etmiş sayılacakları ilân olunur. (9963)

İktısad Fakültesi Dekanlığından:

İşletme iktısadı dersi için 75 lira ücretli bir almanca mütercim aranmaktadır. Mütercimin işletme iktısadı ve hiç değilse muhasebe tahsil etmiş olması şarttır. İsteklilerin bu ayın 6, 7, 8, 11 inci günleri Fakülte kalemine müracaatleri. (10008)

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Metre
22,500 metre kanaviçe
120,000 metre şerid kolan
1,500 metre tepe urganı
230,000 metre gergi ipi

Yukarıda yazılı dört kalem çadır malzemesi 7/12/939 perşembe günü saat 15 te İstanbul Tophanede Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli yirmi dört bin dört yüz yetmiş beş lira, ilk teminatı 1853 lira 62 kuruştur. Şartname ve nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte komisyona gelmeleri. (443) (9968)

Kilo
5000 Aleminyum levha
5000 çinko levha
5000 saç levha.

Yukarıda miktarı yazılı üç kalem malzemenin pazarlıkla eksiltmesi 7/12/939 perşembe günü saat 15,30 da Tophanede Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile ve ilk teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (446) (9969)

Beş bin kilo kalay alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 7/12/939 perşembe günü saat 15,15 te Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin teminatlarile ve kanunî vesikaalrile belli saatte komisyona gelmeleri. (449) (9970)

4000 çift kar eldiveni alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 8/12/939 cuma günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 6000 lira, ilk teminatı 450 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (448) (9973)

32 ton sade yağı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 8/12/939 cuma günü saat 15,30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli beher kilosu 110 kuruştur. İlk teminatı 2640 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte komisyona gelmeleri. (452) (9975)

Aded
500,000 Mat kaput düğmesi
1,000,000 » caket büyük düğmesi
400,000 » » küçük düğmesi

Yukarıda miktarı yazılı mat düğmeler 8/12/939 cuma günü saat 14 te Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 9360 lira, ilk teminatı 702 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli gün ve saatte kanunî vesikalarile komisyona gelmeleri. (450) (9974)

4000 çift kar gözlüğü alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 8/12/939 cuma günü saat 15 te Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 1600 lira, ilk teminatı 120 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte komisyona gelmeleri. (447) (9976)

Dikim evlerinde birikmiş olan 60 ton yünlü kırpıntıdan battaniye yaptırılacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 11/12/939 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede Lv. Âmirliği Satınalma Ko.da yapılacaktır. İmaliyenin tahmin bedeli 413 lira 80 kuruş, ilk teminatı 31 lira 4 kuruştur. Şartnamesi Komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte Ko. na gelmeleri. «455» (10004)

70 ton zeytinyağı alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 12/12/939 salı günü saat 15,30 da İstanbul Tophanede Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 32,200 lira, ilk teminatı 2415 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektublarını eksiltme saatinden bir saat evvel komisyona vermeler (417) (9704)

86 ton sabun alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 12/12/939 salı günü saat 15 te Tophanede İstanbul Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli yirmi yedi bin beş yüz yirmi lira, ilk teminatı iki bin altmış dört liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektublarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (416) (9705)

140 ton nohud alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 5/12/939 salı günü saat 14 te Tophanede Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli on beş bin dört yüz lira, ilk teminatı 1155 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (431) (9852)

17,000 kilo çembel
25 kilo tel
32,400 aded toka
2,500 kilo çivi

Yukarıda yazılı dört kalem ambalâj malzemesi 5/12/939 salı günü saat 15 te Tophanede Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. Nümuneleri, komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile ve ilk teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (432) (9853)

7600 metre bez alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 5/12/939 salı günü saat 15,30 da Tophanede Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 8740 lira, ilk teminatı 655 lira 50 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (436) (9854)

74,000 metre kanaviçe
7,000 kilo balya ipi
550 kilo kınnap

Yukarıda yazılı 3 kalem ambalâj malzemesi 5/12/939 salı günü saat 14,30 da Tophanede Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarla ve ilk teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (437) (9855)

Kilo		
930		9 katlı beyaz keten ipliği
400	18/3	No. » » »
48	16/4	» » Rami »
30	60/3	» Zeytunî keten
27,5	60/3	» Kahve ve bej renk keten ipliği
32,5	25/3	» Zeytunî keten ipliği
30	25/3	» Kahve bej renk keten ipliği.

Yukarıda numara ve renkleri yazılı yedi kalem keten ipliği 5/12/939 salı günü saat 13,30 da Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Nümuneleri komsiyonda görülür. İsteklilerin 2148 lira 12 kuruş kat'î teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. «442» (9945)

16,000 aded tire fanile alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 7/12/939 perşembe günü saat 14,30 da Tophanede Levazım âmirliğ Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 7600 lira, ilk teminatı 570 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin 3525 liralık teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (440) (9942)

İstanbul Levazım Amirliğinden verilen Harıcî askerî kıtaatı ilânları

20,000 metre kaputluk kumaş pazarlıkla satın alınacaktır. Muhammen bedeli 70,000 lira, kat'i teminatı 9500 liradır. Pazarlığı 6/12/939 çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır. Şartname ve evsafı 350 kuruşa komisyondan alınır. İsteklilerin muayyen gün ve saatte kat'i teminat ve kanunî belgelerile Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonunda bulunmaları. (882) (9944)

570,000 kilo un kapalı zarfla eksiltmiye konmuştur. Şartnamesi Maraşta Askerî ve İstanbul, Ankara Lv. âmirlikleri satınalma komisyonlarında görülür. Tahmin bedeli, 71,250 lira, ilk teminatı 6593 lira 75 kuruştur. Eksiltme 15/12/939 cuma günü saat 15 e kadar teklif mektublarını Maraşta Askerî Satınalma komisyonuna vermeleri. (875) (9896)

100 ton pirincin pazarlığında talib çıkmadığından tekrar pazarlığı 6/12/939 günü saat 15 te Ankarada Lv. Âmirliği Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 22,000 lira, ilk teminatı 1650 liradır. Şartname ve nümunesi Komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesika ve teminatlarile belli saatte Ankarada Komisyonda bulunmaları. «900» (9981)

170 ton kuru fasulvenin kapalı zarfla eksiltmesinde teklif edilen fiat pahalı görüldüğünden pazarlıkla eksiltmesi 5/12/939 günü saat 14 te Ankarada Lv. Âmirliği Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 23 800 lira, ilk teminatı 1785 liradır. Şartnamesi ve nümunesi Komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî ve Ticaret Odası vesikalarile belli vakitte Ankarada Komisyonda bulunmaları. «899» (9982)

Beher metresine tahmin edilen fiatı 145 kuruş olan 170.000 metre ekmek torbalık bez pazarlıkla münakasaya konmustur. İhalesi 6/12/939 çarsamba günü saat 11 dedir. Kat'i teminatı 27.150 liradır. Evsaf ve şartnamesi 12 lirava Komisyondan alınır. İsteklilerin kanunun emrettiği belgelerile ihale saatinde Ankarada M. M. V. Satınalma Komisyonunda bulunmaları. «898» (9983)

Sahib ve Başmuharriri: Yunus Nadi
Umumî neşriyatı idare eden yazı işleri Müdürü: Hikmet Münif Ülgen
Cumhuriyet Matbaası

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi : 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi : 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

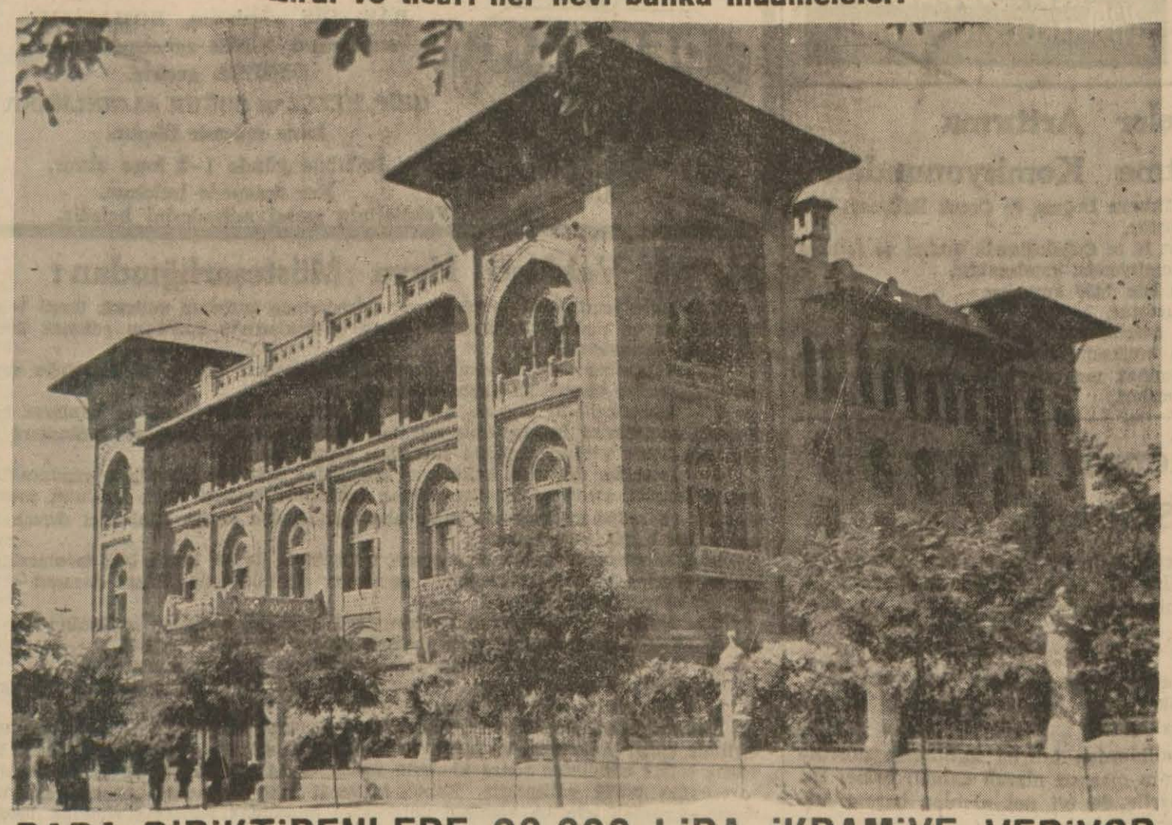

PARA BİRİKTİRENLERE 28,800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıkmışı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Annelere, muallimlere ve çocuk bakıcılara

ÇOCUK BAKIMI

Yazan: Doktor ALİ ŞÜKRÜ ŞAVLI

1 günlükten 14 yaşına kadar sıhhî çocuk büyütme ve besleme bilgisi

Satış yeri: Cümhuriyet kütübhanesi İstanbul Ankara cad. 101

Fiatı 130 Kuruş

Devlet Demiryolları İşletme U. Müdürlüğünden:

San'atkâr Aranıyor

Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğünden:

İzmirdeki motörlü vagon deposunda çalıştırılmak üzere birinci sınıf bir frezeci ve her türlü takım imalinde ve bilemesinde ihtisası olan bir takımcı ile 10 tesviyeci alınacaktır. İmtihanda birinci sınıf işçi derecesinde muvaffakiyet gösterenler tavzif edilecektir. Müracaatler Ankarada Zat İşleri Müdürlüğüne dilekçe ile yapılacaktır. İmtihan günü ile imtihan edilecekler bilâhara dilekçelerindeki adrese bildirilecektir. Dilekçelere bonservislerin ilişik olması lâzımdır. «6097» (9846)

Şeker hastalıklarına ve diyabetlere ve zayıflamak isteyenlere

360 altın madalya ve nişanlarla dünyada eşine tesadüf edilmiyen büyük mevkiler kazanan, birinciliği diplomalarla tasdik olunan

HASAN GLUTEN MAMULATI

Tazeliği ve nefaseti ve san'at sahasındaki mevkiini bilhassa gluten miktarının fazlalığı sebebile bütün piyasada ne kadar ecnebi gluten mamulâtı varsa silip süpürmüştür. Meşhur Fransız ve Yunan marka gluten mamulâtı Türkiyeye gelemez olmuşlar. Hasan gluten makarnası, şehriyesi, bisküvit, un ve sair bütün müşteriler seve seve kullanmakta ve her şeye rağmen mutlaka Hasan markasını tercih etmektedirler.

HASAN deposu: Yeni adresi, Bahçekapı Beyoğlu tramvay durağı karşısında

Edirnede Kor Komutanlığından:

Edirnede Kor Dokuzuncu şubesinde çalışmak üzere 250 lira ücretle bir yüksek mimar alınacaktır. Atideki şerait ile birlikte bizzat veya tahriren Edirnede Kor Dokuzuncu Şubeye müracaatleri.

A — Yüksek mimar diplomasını ibraz etmek ve askerliğini yapmış bulunmak.

B — Kor mıntakasında gösterilecek yerlerde iki sene vazife göreceğine dair noterlikçe musaddak taahhüdname.

C — Türk olmak ve ecnebi kadınla evli bulunmamak.

D — Lâakal iki sene nafıa veya diğer inşaat işlerinde çalıştığına dair bonservis ibraz etmek.

E — Mahkûmiyeti bulunmadığına dair polisçe musaddak hüsnühal mazbatası. «902» (9998)

RADYOLİN

Güzelliği hem yaratan, hem tamamlıyan bir iksirdir.

Bu güzel çehreyi aydınlatan güneş, şüphesiz... inci dişlerdir. Lâkin o dişlere can veren de şüphesiz «RADYOLİN» dir.
Siz de ayni güzelliği elde edebilirsiniz. Fakat bunun için ilk şart sabah, öğle ve aksam her yemekten sonra günde 3 defa

RADYOLİN

ile dişlerinizi fırçalamaktır.

Kapalı zarf usulile ilâvei inşaat eksiltmesine aid ilândır

Ankara Vakıflar Müdiriyetinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş:
Ankarada Osmanlı Bankası ittisalinde Borsa, Vakıf Paralar müdürlüğü ve apartıman binası olarak inşa ettirilmiş olan binada yapılacak ilâvei inşaattır.
2 — Bu ilâvei inşaatın keşif bedeli «12324» lira «66» kuruştur.
3 — Bu inşaata aid fenni evrak şunlardır:
a — Mukavele projesi ve bu projeye bağlı vahidi fiat cetveli,
b — Fenni ve hususi şartname,
c — Eksiltme şartnamesi,
4 — Yukarıda yazılı evrak İstanbulda İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğile İzmir Vakıflar müdürlüğünde görülür ve Ankarada Vakıflar Umum müdürlüğü İnşaat müdürlüğünden alınabilir.
5 — Eksiltme 6/12/939 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat on beşte Ankarada İkinci Vakıf apartımanda Vakıflar Umum müdürlüğünde toplanacak ihale komisyonunda yapılacaktır. Teklif mektubları mukarrer saatten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilmiş olacaktır.
6 — Eksiltmeye gireceklerin 924 lira 35 kuruş muvakkat teminat vermeleri ve aşağıda yazılı vesikaları haiz olmaları şarttır. Bu vesikaları ibraz edemiyenlere «A, B, C» fıkralarında yazılı evrak verilemez.
a — 939 yılına aid Ticaret Odasından alınmış vesika.
b — Vakıflar umum müdürlüğü inşaat müdürlüğünden bu iş için alınmış müteahhidlik vesikası,
c — En aşağı on bin liralık tek bir inşaat işi yapmış ve muvaffak olmuş bulunduğuna dair vesika.
7 — Eksiltmeye gireceklerin kapalı zarfın ihzarında ve teklif mektublarının yazılışında ve bu zarfların tevdiinde ve posta ile gönderilmesinde 2490 sayılı kanunun 32, 33 ve 34 üncü maddelerine harfiyyen riayet etmeleri lâzımdır. (9450)

Asipin Kenan

Sizi; SOĞUKTAN, NEZLEDEN, GRİPTEN, BAŞ, DİŞ ve bütün ağrılardan ve kırıklıklardan koruyacak ilâcdır.

Orman Koruma Genel K. Satınalma Komisyonundan:

1 — Orman Koruma Genel Komutanlığının talimgâh eratı ihtiyacı için satın alınacak 3000 kilo sadeyağının ikinci eksiltmesine de talib çıkmadığından 8/12/939 cuma günü saat 11 de Ankarada Yenişehirde Orman Koruma Genel Komutanlık binasındaki Satınalma Komisyonunda birinci pazarlığı yapılacaktır.
2 — Muhammen bedeli 3000 lira, muvakkat teminatı 225 liradır.
3 — Şartnamesi hergün Komisyonda görülebilir.
4 — İstekliler muayyen gün ve saatte teminatlarile birlikte Komisyona gelmeleri ilân olunur. «6156» (9961)

BİR PUDRA

Tecrübesi karşısında 10.000 KADININ ★ Hayreti

Daha genc ve daha sevimli görünmenize yarayan kat'î **BİR TECRÜBE**

Bugün bu* TECRÜBE *yi yapınız.

Pudra âleminde yeni, cazib ve son bir keşif.. CİLDİ GÜZELLEŞTİREN şayani hayret ve yeni bir unsur, şimdi ipekli elekten geçirilmiş en ince bir pudra ile müdekkikane bir tarzda karıştırılmıştır ki bu sayede cilde bir parlaklık ve yeni bir hayat verir. Esmer ve çirkin bir ten, gençliğin tabiî renklerile güzelleşir. Fazla olarak terkibindeki şayani hayret bir unsur olan «Krema köpüğü» imtiyazlı usulü sayesinde iki misli fazla zaman sabit durur.

HAKİKATEN FEVKALÂDE BİR TEKLİF yüzünün bir tarafını «Krema köpüğü» havi Tokalon pudrasile ve diğer tarafını da her hangi bir pudra ile pudralayınız. Şayet «Krema köpüğü» havi pudra ile pudraladığınız taraf diğer tarafa nazaran daha taze, daha genc ve daha cazib görünmüyorsa aldığınız Tokalon pudrasının parasını iade ederiz. TOKALON pudrasının fevkalâde rağbet bulan yeni 10 rengi vardır.

TAKSİTLE
KÖMÜR SOBALARI - AVİZELER - SAATLER - HEDİYELİKLER RADYOLAR

OSMAN ŞAKAR

MÜESSESESİNDE
Galata: Bankalar cad. No. 47 Voyvoda han zemin kat. Tel: 42769. Beyazıd: Üniversite cad. No. 28 Elektrik idaresi karşısı.
Kadıköy: İskele cad. No. 33 - 2
Diğer satış yerleri:
Beyoğlu: İstiklâl cad. No. 316 Foto Spor mağazası.
Büyükada: Gülistan cad. No. 2 Ligeros mağazası.

Mide, Barsak ve İç hastalıkları muayenehanesi

Dr. Y. Hallacyan

Taksim (eski Talimhanede) Abdülhak Hâmid caddesi, Sabiha apart. No. 12, daire No. 4

PETROL NİZAM

saç bakımı
güzelliğin en birinci şartıdır.

APİKOĞLU

NAMLI TÜRK SUCUKLARINI
TEL 24340 **HER YERDE ARAYINIZ TAKLİTLERDEN SAKININIZ**

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

İskenderun ve Antakya hastanelerile Balıkesir Doğum ve Çocuk Bakımevi için 330 aded battaniye açık eksiltmiye konulmuştur.
1 — Eksiltme 15/12/939 cuma günü saat 15 te Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu Komisyonda yapılacaktır.
2 — Muhammen fiat: Beher battaniye için 1450 kuruştur.
3 — Muvakkat teminat: 358 lira 88 kuruştur.
4 — İstekliler şartname ve nümuneyi hergün Komisyonda görebilirler.
5 — İstekliler 1939 yılı Ticaret Odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalara ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile birlikte belli gün ve saatte Komisyona gelmeleri. (9930)

Müsabaka ile Memur Alınacak

TÜRKİYE İŞ BANKASINDAN:

1 — Bankamızın muhtelif şubelerinde çalıştırılmak üzere müsabaka ile 15 memur alınacaktır. Müsabaka imtihanları 25 birincikânun 1939 pazartesi günü Ankara, İstanbul ve İzmirde yapılacaktır.
2 — İmtihana girebilmek için:
a) Lâakal lise mezunu olmak,
b) On sekiz yaşından aşağı ve otuz yaşından yukarı bulunmamak,
c) Askerliğini yapmış olmak (askerliğini henüz yapmamış olanlar muvakkat memur olarak alınacaklardır)
3 — Yukarıda yazılı evsafı haiz olan taliblerden tahrirî imtihanda muvaffak olanlar berayi tecrübe on beş gün maaşsız olarak çalıştırılırlar. Bu müddetin hitamında mesaileri itibarile de iyi not alanlar barem kanununda muayyen tahsisatla kadroya alınırlar.
4 — Muvaffak olanlar arasında ecnebi lisanı bilenler tercih olunur.
5 — İmtihan neticesinde banka hizmetine alınacak 15 memurdan başka muvaffak olanlar, muvaffakiyet derecelerine göre müessesede açılacak münhallere sıra ile alınacaklardır.
6 — Taliblerin en geç 20 birincikânun 1939 çarşamba gününe kadar Ankarada Umum Müdürlük Memurin Servisine, İstanbul ve İzmirde Şube Müdürlüklerine vesaiklerile birlikte müracaatte bulunmaları ilân olunur.

Erzurum C. H. P. İdare Heyeti Başkanlığından:

Kapalı zarf usulile eksiltmiye konulan iş: Erzurumda yeni yapılmakta olan Halkevinin elektrik, kalörifer ve sıhhî tesisat inşaatıdır.
1 — Bu işin bedeli keşfi 33540 lira 91 kuruştur.
2 — Talibler bu işin evrakı fenniyesini Erzurum Parti Başkanlığında müteşekkil Komisyonda okuyabilirler.
3 — Bu işin muvakkat teminatı 2515 lira 57 kuruştur.
4 — Eksiltme 14/12/939 perşembe günü saat 15 te Erzurum Parti Başkanlığında müteşekkil Komisyonda yapılacaktır.
5 — İstekliler eksiltme gününden sekiz gün evvel Vilâyet makamına müracaatle alacakları vesika ile 939 yılı Ticaret Odasında mukayyet bulunduklarına dair vesikayı dördüncü maddede yazılı eksiltme gününün saatinden bir saat evvel teklif mektublarile birlikte makbuz mukabili Komisyona vermeleri lâzımdır. Bu saatten sonra verilen mektublar kabul edilmediği gibi postada gecikmeler de kabul edilmez. (9716)

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Çine Belediyesinden:

Çine kasabasının tasdik edilen projesi mucibince elektrik şebekesi inşası kapalı zarf usulile yeniden münakasaya konulmuştur.
1 — İşin muhammen bedeli 24974 lira 35 kuruştur.
2 — İstekliler bu işe aid şartname ve proje vesair evrakı iki yüz kuruş bedel mukabilinde Çine Belediyesinden alabilirler, evvelce proje ve şartnameyi almış olanlara ikinci proje almak icab etmez.
2 — Eksiltme 22 birincikânun 939 tarihine raslıyan cuma günü saat 15 te Çine Belediye binasında toplanan Encümen müvacehesinde yapılacaktır.
4 — Eksiltmiye girmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat 14 e kadar Belediye Reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.
A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 nci maddelerine uygun muvakkat teminat.
B — Kanunun tayin ettiği vesikalar, asgari 20000 liralık elektrik işi yaptığına dair Nafıa Vekâletinin 938 yılına aid müteahhidlik vesikası.
5 — Teklif mektubları ihale günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Belediye Reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların iadeli taahhüdlü olması ve nihayet bu saate kadar Encümene gelmiş olmalıdır.
6 — Yalnız evvelki ilânı havi şartnamenin 12 nci maddesinde tesisatın 1 mart 940 tarihinde bitirilmesi şartı yerine 1 ağustos 940 tarihinde mezkûr tesisatın bitirilmiş olması şartı tashih edilmiştir.
7 — Bu iş hakkında fazla izahat almak istiyenlerin Çine Belediye Reisliğine müracaat eylemeleri ilân olunur. (9802)

DERMAN

KAŞELERİ

BAŞ, DİŞ ağrılarını, ROMATİZMA sancılarını, SİNİR rahatsızlıklarını DERHAL geçirir.
GRİP, NEZLE ve SOĞUK ALGINLIĞINA karşı müessir ilâcdır.
İcabında günde 1-3 kaşe alınır.
Her eczanede bulunur.
Sıhhat Vekâletinin resmî müsadesini haizdir.

M. M. Vekâleti Hava Müsteşarlığından:

1 — Hava sınıfında tayyare ve yer telsizlerinde istihdam edilmek üzere telsiz muhabereci ve makinistile meydan tenvir ışıldaklarında istihdam edilmek üzere elektrikçi alınacaktır.
2 — Telsizciler kara ve deniz ordusunda muhabere onbaşı ve çavuşluğu veya piyasada radyo tamirciliği yapmış olacaktır.
3 — Elektrikçilerin dinamo işletmiş ve akımlâtör doldurmuş ve bunların bakım ve tamirlerini başarabilmiş olmaları lâzımdır. San'at mektebi mezunları ve bilhassa Deniz Ticaret Mektebi çarkçıları tercih olunur.
4 — İstekliler arasında Ankara ve İstanbulda müsabaka imtihanı yapılacaktır. Bu imtihanda sorulacak sualler yüksek mühendis binbaşı Raik Üstünün pratik elektrik ve radyo kitablarında yazılı olan bahislerden ve bu kitabların derece ve ayarından tespit edilecektir.
5 — Müsabakada kazananlar ayrıca Eskişehirde de bir kursa tâbi tutulacaklar ve kendilerine kullanacakları cihaz ve aletler öğretilecektir. Tahsil derecesi orta mekteb ve muadilidir.
6 — İsteklilerin istidalarile birlikte gönderecekleri vesikalar şunlardır:
A» Tahsil derecesini gösterir mekteb diploması tasdikli sureti,
B» Nüfus cüzdanı ve askerlik terhis vesikaları tasdikli sureti,
C» Şimdiye kadar çalışmış olduğu yerlere aid vesaik ve bonservisi suretleri.
7 — Yaş haddi azami 35 i geçmemelidir.
8 — İstida ve vesikalar açık adreslerile birlikte nihayet 15 birincikânun 939 tarihine kadar Ankarada M. M. V. Hava Müsteşarlığına gönderilmiş olacaktır. Bu vesaik tetkik edildikten sonra kimlerin imtihana iştirak edeceği ve imtihan günü adreslerine tebliğ edilecektir. Kabul edileceği belli olmadan beyhude masrafı mucib olmamak için bu vesaikin noterlikten musaddak olmasına şimdilik lüzum yoktur. Bu vesaikin bulunulan yerin Askerlik şubesince tasdiki kâfidir. İmtihan sonunda kabul edilenler vesikalarını lüzum görülecek şekilde ikmal edeceklerdir.
9 — Kabul edileceklerin alacakları ücret tahsil ve barem derecelerine göre 60 - 108 liradır. «9792» (6082)

Orman Koruma Talimgâh Komutanlığından:

Eyüb İplikhane karşısında bulunan Orman Koruma talimgâhı için ücretli bir tüfekçi ustasına ihtiyac vardır. Taliblerin hemen talimgâha müracaatleri. (9878)

FOSFARSOL

KAN, KUVVET İŞTİHA ŞURUBU

FOSFARSOL, Kanın en hayatî kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücude devamlı genclik, dinclik verir. Sinirleri canlandırarak asabî buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürrieye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliği ve adem-i iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faideler temin eder.

FOSFARSOL'ün: Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLI BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.